

vergadering **C163**
zittingsjaar 2021-2022

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Onderwijs

van 10 februari 2022

(Wegens de coronamaatregelen werd deze vergadering via videoconferentie behandeld.)

**Vlaams
Parlement**

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Loes Vandromme aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het vervangen van afwezige leerkrachten – 1624 (2021-2022)	3
VRAAG OM UITLEG van Elisabeth Meuleman aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over luchtreinigers en de coronabareometer voor het onderwijs – 1602 (2021-2022)	
VRAAG OM UITLEG van Jan Laeremans aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de invoering van een coronabareometer voor het onderwijs – 1605 (2021-2022)	
VRAAG OM UITLEG van Koen Daniëls aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de coronabareometer in het onderwijs – 1645 (2021-2022)	6
VRAAG OM UITLEG van Koen Daniëls aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de opleidingen voor Indiase verpleegkundigen – 1639 (2021-2022)	16
VRAAG OM UITLEG van Loes Vandromme aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de werking van de onderwijsinspectie – 1675 (2021-2022)	20
VRAAG OM UITLEG van Hannelore Goeman aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de terugbetaling van schoolreizen die ten gevolge van corona geannuleerd worden – 1414 (2021-2022)	24
VRAAG OM UITLEG van Hannelore Goeman aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de inkanteling van het deeltijds beroepssecundair onderwijs in het stelsel duaal leren – 1420 (2021-2022)	
VRAAG OM UITLEG van Johan Danen aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het wegwerken van de drempels tot duaal leren – 1678 (2021-2022)	28
VRAAG OM UITLEG van Maxim Veys aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de acties in het onderwijs om lgbtqi+-gerelateerd geweld en discriminatie te voorkomen – 1531 (2021-2022)	37

VRAAG OM UITLEG van Loes Vandromme aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het vervangen van afwezige leerkrachten
– 1624 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Karolien Grosemans

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (CD&V): Minister, om in te spelen op de enorme personeels-uitval in onze scholen besliste u recent dat leraren die afwezig zijn, al na één dag kunnen worden vervangen. Op het moment waarop ik mijn vraag schreef, wat al een tijdje geleden is, konden vervangingsopdrachten pas na tien dagen afwezigheid. Veel leerkrachten die uitvallen door een besmetting of quarantaine, staan echter na een week alweer paraat. Scholen krijgen nu extra middelen om vervangers te financieren, als ze die vinden, uiteraard. Deze maatregel is tijdelijk, tot eind maart, en geldt vreemd genoeg alleen voor de leerkrachten in het basisonderwijs. Daarnaast blijven de huidige vervangingsregels in het basisonderwijs ongewijzigd bestaan, zo begrijpen we.

Minister, mijn vragen in dit kader zijn de volgende. Waarom werd beslist om deze maatregel te beperken tot het basisonderwijs? Bent u nog van plan om deze regel ook mogelijk te maken voor het secundair en volwassenenonderwijs, en in het deeltijds kunstonderwijs? Wordt er ook nog gesleuteld aan de regeling voor vervangingen net voor een vakantieperiode? Momenteel zijn vervangingen tijdens de twee weken voorafgaand aan een vakantieperiode niet mogelijk. Vorig jaar werd uitzonderlijk toegestaan dat vervangingen in de maand juni mogelijk waren, maar die beslissing werd pas eind juni goedgekeurd, zodat de scholen er de facto geen gebruik van konden maken. Bent u van plan om deze uitzonderingmaatregel weer toe te staan? Wanneer wordt hierover beslist?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Goeiemorgen iedereen.

De maatregel om vervangingen vanaf de eerste dag afwezigheid toe te staan is inderdaad enkel van toepassing in het basisonderwijs. U zei “vreemd genoeg”, maar zo vreemd is dat niet, want de nood aan een leerkracht die daadwerkelijk voor de klas staat, is net daar het grootst. Andere onderwijsniveaus kunnen makkelijker een beroep doen op andere mogelijkheden, zoals afstandsonderwijs, desnoods, maar vooral op een collega die kan inspringen. Ook kunnen er studie, zelfstandig werk, aanpassingen aan lesroosters zijn, kunnen er overuren worden gepresteerd. Voor leerkrachten in het basisonderwijs ligt dat allemaal veel minder voor de hand. Ik heb dus verkregen van de collega’s in de Vlaamse Regering dat we voor het basisonderwijs wél een beroep zouden kunnen doen op die korte vervangingen.

Die maatregel is eigenlijk een copy-pasten, het hernemen van een maatregel die we vorig jaar hebben genomen. Ook toen was die beperkt tot het basisonderwijs. Die is ook toen bewust ingevoerd, om te vermijden dat vooral kleine basisscholen zouden moeten sluiten door een personeelstekort. We moeten ook realistisch zijn: dit is niet dé oplossing voor het lerarentekort in sommige scholen. Je moet immers natuurlijk dan nog altijd op korte termijn die vervanger vinden. Dat wil zeggen dat je eigenlijk moet rekenen op een soort reserve die onmiddellijk ter beschikking is. Het is dus wel een oplossing voor enkele scholen die dreigen te moeten sluiten en die zo op korte termijn een beroep kunnen doen op bijvoorbeeld een gepensioneerde leerkracht die ze kennen, of op een student.

Wat de vervangingen in juni betreft: het is misschien nog wat te vroeg om dat in te schatten. Ik ben blij dat ik al toestemming heb gekregen van de collega's in de regering, niettegenstaande de budgettaire meerkosten die dat toch ook heeft, om dat tot eind maart van kracht te laten zijn.

Ik denk dat ik dan vervolgens in de loop van maart zal kunnen inschatten of we die maatregelen verlengen, maar zeker gezien de gewijzigde quarantaineregels, zijn er wellicht ook minder afwezige personeelsleden. Laten we op hoop leven en ervan uitgaan dat we zeker na maart, april toch epidemiologisch verlost zijn van de golf die we nu kennen en dat er zich geen bijkomende golf meer aandient.

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (CD&V): Minister, dank u wel voor uw antwoord. Wat de uitbreiding van de maatregel betreft, moet ik toch aangeven dat ik vooral uit het volwassenenonderwijs de vraag heb gekregen om daar ook die vervangingen vanaf dag één mogelijk te maken. Blijkbaar is er daar ook wel nood aan. Ik kan maar aangeven wat het veld mij aangeeft. Ik weet niet of dezelfde signalen niet tot bij u komen. Die vraag was er in elk geval. Het lijkt me net noodzakelijk om daar in het kader van levenslang leren toch ook de nodige aandacht aan te schenken.

Ik hoor ook op het terrein dat eerst wordt verwacht dat men de pot van de korte vervangingseenheden opgebruikt. De vraag van het terrein is: wat dan als men die heeft opgebruikt en er na corona, bijvoorbeeld na de paasvakantie toch mensen een dag afwezig willen zijn wegens een overlijden of een heuglijke gebeurtenis? Dan is dat eigenlijk niet meer mogelijk. Hoe moeten scholen daarmee omgaan?

Het pleidooi inzake de vervangingen vóór de vakantie kunnen we allen steunen, denk ik, al was het maar omdat we als corona eenmaal voorbij is, maar eigenlijk altijd, moeten proberen het maximale te doen om toch minimaal één leerkracht voor elke klas te kunnen zetten.

Minister, ik probeer een aantal schriftelijke vragen op te maken en aan u te bezorgen, maar meestal krijg ik het antwoord dat u enkel cijfers kunt geven als het schooljaar is afgerond. Ik ben zeer benieuwd naar de cijfers omtrent de vervangingen. Er is de mogelijkheid om leerkrachten te vervangen, maar hoe zit het daar nu mee? De cijfers daarover lijken me ook wel interessant. Bent u bereid om ons die cijfers nu ook bijvoorbeeld per maand ter beschikking te stellen, zodat we dat goed kunnen opvolgen?

De voorzitter: De heer Laeremans heeft het woord.

Jan Laeremans (Vlaams Belang): Minister, collega's, goeiemorgen. Op 12 januari had ik in de plenaire vergadering ook al die vragen gesteld, als bijkomende vragen dan, in verband met die junivervangingen. Ik sluit me dus volledig aan bij de vraagsteller, zeker ook gezien de achterstand die sowieso zal zijn opgelopen in de loop van dit schooljaar. Ik begrijp dat het niet altijd makkelijk is om op die bijvragen te antwoorden in de plenaire vergadering. We hebben dan ook voorgesteld om er nu al voor te zorgen dat men op het einde van het schooljaar een paar dagen langer kan voortdoen, om de deliberaties mogelijk te maken in de eerste week van juli. Dat geeft scholen die een te grote achterstand hebben opgelopen, de mogelijkheid om toch een paar dagen te winnen. Wordt daar ook werk van gemaakt, of zal dat ook pas in het derde trimester duidelijk worden?

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Minister, dank u wel voor uw antwoord. Ik heb een paar bijvragen. U zegt dat de Vlaamse Regering u wat extra middelen heeft gegeven,

maar ik kan me toch niet inbeelden dat het zo'n gigantisch groot bedrag vergt om dit tot eind maart te regelen. Kunt u mij een indicatie geven wat dat betreft?

Zoals collega Vandromme zei: dit is in andere onderwijsniveaus ook aan de orde, onder andere in het volwassenenonderwijs. Ik steun die vraag ook wel. Bent u ook bereid om te bekijken of het mogelijk is om daar ook sneller een vervanger te voorzien? Dat zijn vaak opleidingen 's avonds. Als men één of twee avonden geen les volgt, dan is de week alweer voorbij. Dat is dus van een heel andere orde dan het leerplichtonderwijs.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: De kostprijs is natuurlijk afhankelijk van de mate waarin deze mogelijkheid wordt benut. Neen, dat zullen niet de grote kosten zijn, maar alles heeft een prijs, en als je de optelsom maakt van dingen die allemaal niet veel kosten ... Uiteindelijk hebben we wel bepaalde budgettaire beperkingen. Ook daarom focussen we op het basisonderwijs, net zoals we dat het afgelopen jaar hebben gedaan. Bij dezen dan ook een oproep aan de scholen om maximaal gebruik te maken van die mogelijkheid en ervoor te zorgen dat het potje dat men ter beschikking heeft, wat wordt gevrijwaard doordat men nu vooral ten volle gebruikmaakt van de mogelijkheden die we extra hebben gecreëerd. Opnieuw, het moet menselijk mogelijk zijn. Men moet de leerkrachten in kwestie ook wel vinden.

Ik hoed mij er traditiegetrouw voor om tussentijdse cijfers te geven, eenvoudigweg omdat die niet representatief, want onderhevig aan schommelingen zijn. Dan krijg je natuurlijk een verkeerd beeld van bepaalde problematieken.

Ik begrijp natuurlijk de vraag met betrekking tot het volwassenenonderwijs, maar ik denk dat daar de mogelijkheid misschien zelfs nog minder zal worden benut dan in het basisonderwijs. Ik ben nu eenmaal gebonden aan bepaalde budgettaire beperkingen. Ik denk dat we voor het volwassenenonderwijs op andere vlakken grote financiële inspanningen hebben gedaan. Ik begrijp echter natuurlijk wel de vraag. Ik weet niet of dat gezien de aanpassing van de regels nu nog zo acuut is, want ook daar is men toch ook naar een wat meer normale situatie overgeschakeld. Opnieuw, ik begrijp de vraag, maar ik denk dat het aantal gevallen die zich op dat onderwijsniveau kunnen voordoen, toch veeleer beperkt zal zijn.

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (CD&V): Minister, dank u wel. Ik denk dat de zorg voor de kwaliteit van ons onderwijs kamerbreed, bij allen zeer groot is, en wat ons betreft, start dat met de aanwezigheid van goede leerkrachten en een goed lerarenteam. Ook in precoronatijden waren er al vragen omtrent de vervangingen vóór de vakantieperiode. Ik denk dat in deze tijden de vraag nog des te precairder is.

De vraag die vandaag op tafel ligt, gaat over een inspanning op korte termijn om die vervangingen zo snel mogelijk waar te maken. Ik vraag naar cijfers om ook op een langere termijn een zicht te kunnen krijgen op hoe het zit met de aanwezigheid van leerkrachten en hun vervangingen, om de vinger aan de pols te kunnen houden, om te weten wat de juiste beslissingen zijn op korte termijn. Minister, u weet echter dat we er ook nog altijd heel sterk naar uitkijken om ook een pact te maken op lange termijn.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Elisabeth Meuleman aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over luchtreinigers en de coronabarometer voor het onderwijs
– 1602 (2021-2022)

VRAAG OM UITLEG van Jan Laeremans aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de invoering van een coronabarometer voor het onderwijs
– 1605 (2021-2022)

VRAAG OM UITLEG van Koen Daniëls aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de coronabarometer in het onderwijs
– 1645 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Karolien Grosemans

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Minister, collega's, mijn vraag gaat heel specifiek over luchtreinigers en de coronabarometer. De coronabarometer voor onderwijs werd goedgekeurd. Hij werkt met vier kleuren: groen, geel, oranje en rood. Bij de basismaatregelen wordt ingezet op ventilatie, samen met continue CO₂-monitoring in elk lokaal, ook bij code groen. Dat juichen we toe, dat is een goede zaak, maar in sommige gevallen is ventilatie op deze wijze niet mogelijk, of toch niet op korte termijn, en zou het gebruik van luchtreinigers met directe ingang een heel goede optie zijn. Nochtans wordt in de barometer voor het onderwijs met geen woord gerept over die luchtreinigers.

Minister, waarom krijgen luchtreinigers geen plaats in de barometer? Wat is de stand van zaken met betrekking tot het onderzoek en de projecten dienaangaande? Welk budget wordt specifiek voor luchtreiniging uitgetrokken?

De voorzitter: De heer Laeremans heeft het woord.

Jan Laeremans (Vlaams Belang): Collega's, u hebt de inleiding kunnen lezen, ik zal meteen met de vragen beginnen, het zijn er genoeg.

Minister, waarom wordt deze coronabarometer op dit moment ingevoerd, terwijl het coronavirus al een kleine twee jaar ons onderwijs teistert? In de eerste drie golven klonk er vaak ongenoegen van directies over de toenmalige draaiboeken die niet altijd afdoende waren. Verder was er ook frustratie over het gebrek aan communicatie bij de opmars van de vierde golf. In die periodes was volgens ons het invoeren van een coronabarometer wellicht meer opportuun geweest. Maar nu zitten we met de omikronvariant toch wel in een andere realiteit.

In een aantal landen zoals Engeland, Denemarken en Ierland gaan de coronamaatregelen op de schop en in Spanje beschouwt men het voortaan als een gewone griep. Is een dergelijke barometer op dit moment invoeren dan niet een beetje 'too little, too late'?

Wat als we volgens de parameters van de barometer die worden gebruikt als censuren tussen de verschillende kleuren, eigenlijk in twee codes tegelijk zitten? Op dit moment is dat al het geval met rood en oranje. Wie heeft daar dan het primaat van beslissing? Gebeurt dit door u, al dan niet in samenspraak met de onderwijspartners, of moet dit ook langs het Overlegcomité passeren?

De coronabarometer heeft dus verschillende cesuren om over te gaan van de ene kleur naar de andere. In hoeverre is dit een statisch gegeven, of kunnen de cesuren op zich ook naargelang de evolutie van het virus worden aangepast?

De overgang tussen groen en geel is voor ons niet zo duidelijk. Wat is daar virologisch gezien dan het verschil?

Komt er een decretale basis voor deze barometer of berust die op informele afspraken tussen de overheid en de vertegenwoordigers van de grootste inrichtende machten? Als dat tweede het geval is, kunnen scholen die niet tot een school uit de onderwijsclub behoren, zich hieraan onttrekken wanneer zij verder in orde zijn met alle wettelijke coronabepalingen?

De federale coronabarometer duurt tot 30 juni. Is dat ook de duurtijd van deze barometer of is er geen einddatum?

Over de mondmaskerplicht hebben we het gisteren ook in de plenaire vergadering gehad. We zien dat die wegvalt in de kleurencodes geel en groen, maar in code oranje en rood staat te lezen dat die "afhankelijk is van de regels in de samenleving", zonder verdere precisering of uitleg. Betekent dat eigenlijk dat jullie de facto, als Vlaams onderwijs, de regels over de mondmaskerdracht volledig afhankelijk maken van wat er op federaal vlak wordt beslist, terwijl voordien het eerste initiatief inzake mondmaskerregels in het overleg tussen u en de onderwijspartners lag, vooraleer men richting het Overlegcomité stapte? Wij hebben de indruk dat u daarvoor een groot stuk autonomie afgeeft inzake die mondmaskerplicht.

Bovendien houdt deze regeling onvoldoende rekening met concrete situaties van scholen die mondmaskerdracht minder opportuun maken. Ik denk dan aan scholen met een optimaal werkende ventilatie en luchtzuivering in hun lokalen, zeker wat de code oranje betreft.

Wat goede verluchting als preventiemaatregel betreft, wordt bij iedere kleurencode gesteld: "Ventileer en verlucht maximaal op basis van CO₂-metingen in elk klaslokaal, eet- en vergaderzaal en de leraarskamer.", dit terwijl de ventilatie in veel klasgebouwen nog altijd te wensen overlaat. Ventileren betekent de facto in veel scholen gewoonweg het raam openzetten en leerlingen, zeker in deze tijd van het jaar, in de kou zetten. Er wordt niets gezegd over luchtzuivering en filtering.

Volgens expert Bert Blocken negeert deze barometer compleet de bewezen inzichten inzake luchtzuivering als belangrijke oplossing voor het onderwijs, terwijl in de federale coronabarometer het element luchtzuivering wel degelijk is opgenomen. Hoe komt dat? Waarom is dat hier niet meegenomen, terwijl dat toch wel belangrijk is voor onze scholen?

In elke fase wordt nog altijd de nadruk gelegd op handhygiëne, terwijl steeds meer experts stellen dat handen wassen, zeker in deze omikrongolf, eigenlijk veel minder helpt omdat de grote meerderheid van de gevallen door middel van aerosolen gebeurt. In de federale coronameter wordt niet meer ingezet op die handhygiëne als grote remedie. Hoe reageert u daarop?

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Collega's, ik heb een gelijkaardige vraag. Ik zal mijn inleiding wat inkorten. In het onderwijs is een specifieke barometer ingevoerd na overleg met alle onderwijspartners, en naar ik heb begrepen ook met virologen en deskundigen ter zake. Klopt het dat virologen en deskundigen mee aan tafel zaten bij het bepalen van de coronabarometer in het onderwijs? Zoals de heer Keulen gisteren in de plenaire vergadering zei: twee experts, drie meningen. Was dat in dezen ook zo?

Net zoals de federale coronabarometer zal deze barometer bepalen welke maatregelen gelden in het onderwijs. Collega's, er is ook een code groen toegevoegd, en ik vind dat een heel goede zaak, niet zozeer voor de kleur, al dan niet gelinkt aan een partij, maar wel omdat we vanuit Onderwijs aangeven dat we wel degelijk kiezen om terug naar normaal te gaan. Dat lijkt me geen onbelangrijk gegeven.

De coronabarometer geldt zowel voor het basis- als voor het secundair onderwijs, en u trekt de lijn door. We kunnen in deze commissie alleen blij zijn om in alle omstandigheden de scholen open te houden en zoveel mogelijk contactonderwijs te organiseren. Het is namelijk de bedoeling dat in elke kleurfase zoveel mogelijk lessen op school kunnen worden georganiseerd. Uiteraard kan de school zelf nog altijd beslissen om over te schakelen naar afstandsonderwijs indien nodig.

Daarnaast zien we dat CO₂-meters, ventilatie en afstandsonderwijs als standaardmaatregelen worden opgenomen in de barometer. Ook bij code groen, bij een genormaliseerde situatie, wordt verwacht dat er CO₂-meters en ventilatie worden ingezet. Als voormalig leerkracht kan ik enkel beamen dat dit vroeger ook al gebeurde. Hier zitten nog een aantal oud-leerkrachten in de zaal. Wanneer men in een klas binnenkwam en men had het gevoel dat de klas vol hing met tweedehandslucht, zoals ik dat noem – de leerlingen zelf roken dat niet meer, maar wie met een frisse neus binnenkwam, vond dat het daar stonk, waarop sommigen hun Axe Marine bovenhaalden – moest men aangeven dat dit niet was wat men bedoelde maar dat het raam moest worden geopend. Die ramen waren dan vanbinnen helemaal beslagen. Ik zie dat de collega's Vandromme, Laeremans en Yalçin dit herkennen. Men opende dan gedurende vijftien minuten het raam zodat men een iets aangener gevoel kreeg in de klas, zowel op het vlak van geur als van luchtkwaliteit. Met een CO₂-meter is dat beter vast te stellen dan via geur en beslagen ramen, maar ik denk dat leerkrachten dat nu doen en ook al voor corona deden.

Heel wat mensen zijn tevreden met de komst van de barometer, maar vanuit de Algemene Centrale der Openbare Diensten (ACOD) komt kritiek op de beslissing om digitaal onderwijs vast te leggen. Zij vrezen dat u het digitaal onderwijs als hulpmiddel ziet om het lerarentekort aan te pakken.

Waarom werd beslist om een extra categorie, code groen, toe te voegen aan de barometer ten opzicht van de federale coronabarometer? Bijkomend: vanaf welk punt is de situatie genormaliseerd zoals gesteld in code groen?

Afstandsonderwijs wordt als standaardmaatregel opgenomen in de barometer voor het onderwijs. Is dat ook van toepassing in andere omstandigheden dan enkel in het kader van een pandemie?

Op welke manier zal de coronabarometer worden gecommuniceerd, ook wanneer de coronapandemie stopt, en worden scholen, directies, leerkrachten, leerlingen en hun ouders daar rechtstreeks van op de hoogte gebracht? Is daar een centraal gegeven, zijn dat de scholen zelf?

Hoelang zal de coronabarometer worden gebruikt? Wanneer wordt die geëvalueerd en worden daarvoor gebruikte criteria eventueel bijgesteld? Waren bij dat overleg ook virologen en experts betrokken?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Een coronabarometer is voor het onderwijsveld absoluut niet nieuw. Integendeel, wij hadden al in juni 2020, dus bijna twee jaar geleden, zo'n coronabarometer opgesteld, mét kleurcodes. Die was echter ook zeer gedetailleerd. Die wierp op aanzienlijke wijze een blik vooruit, met als gevolg dat door gewijzigde omstandigheden, en ook door gewijzigde wetenschappelijke inzichten, we bij het bereiken van een nieuwe kleurcode plots vaststelden dat wat we in detail

hadden vastgelegd eigenlijk niet meer zo bruikbaar was voor de toestand, omstandigheden en wetenschappelijke inzichten van dat moment. Herinner u dat anderhalf jaar geleden de discussie vooral ging over welke dragers gevaarlijk waren. Zo was bijvoorbeeld een klink een gevaarlijk wapen. Vandaag zijn de inzichten ter zake volledig anders. Er is ook heel de discussie omtrent de 'droplets' en de aerogene virusverplaatsing. Ook hebben er nieuwe varianten hun intrede gedaan, met alle consequenties van dien.

Mijnheer Laeremans, u zei daarstraks in uw geliefde taal dat het 'too little, too late' was. Wel, toen was het eigenlijk 'too much too soon'. Dat was de algemene appreciatie. Het was namelijk veel te gedetailleerd. Dat maakte dat we onszelf in een soort keurslijf dwongen, waardoor we niet genoeg konden inspelen op actuele omstandigheden. We hebben daar dus uit geleerd. We hebben de barometer een beetje eenvoudiger gemaakt. Voor alle duidelijkheid, die is tot stand gekomen in samenwerking met de experts. Hoe ga ik meestal te werk? Eerst werk ik iets uit, dat ik vervolgens in eerste instantie met de collega's van de Franse Gemeenschap en de Duitstalige Gemeenschap bespreek. Die wilden daar eigenlijk niet aan meedoen. Ze vonden dat niet zinvol voor hen. Het is dus zelfs een confederale barometer. Vervolgens heb ik die ook besproken met de experts: Erika Vlieghe, Marc Van Ranst en Geert Molenberghs. Ik denk dat het enkel die drie waren. Vervolgens heb ik dat dan ook met het Vlaamse onderwijsveld besproken, in twee discussierondes. Ik heb hun een eerste ontwerp bezorgd. Vervolgens heb ik opmerkingen en suggesties daaromtrent gevraagd. Dan heb ik die barometer finaal wat bijgewerkt, op basis van de suggesties die werden gedaan.

Die barometer werkt inderdaad met vier kleurcodes. Elke kleur is gekoppeld aan een basispakket van maatregelen, bijvoorbeeld inzake ventilatie, mondklappers en afstand. Die maatregelen vormen het uitgangspunt bij het overschakelen naar een andere kleurcode, maar kunnen ook nog altijd worden bijgestuurd, naargelang de actuele omstandigheden. Dat heb ik ook altijd gezegd. Er is vanzelfsprekend ook ruimte voor specifieke maatregelen op basis van de concrete situatie en op advies van experts. Er kunnen dus extra maatregelen worden ingevoerd, maar er kan ook worden bijgestuurd.

Vanuit Onderwijs baseren we ons op de kleurcode die wordt bepaald door de beslissingen van het Overlegcomité. We proberen dus toch te verhinderen dat het onderwijs in code rood en de rest van de samenleving in code oranje zou zitten. Zulke situaties willen we absoluut vermijden. Dat zou enkel maar verwarrend werken. De logica die men hanteert in de brede samenleving, wordt dus zo veel mogelijk doorgetrokken in het onderwijs. Dat is echter geen automatisme. Ik behoud de autonomie van ons onderwijsveld. Dat wil dus ook zeggen dat we steeds zullen zorgen voor afstemming met het onderwijsveld.

Het uitgangspunt blijft dat leerlingen zo veel mogelijk contactonderwijs krijgen op school, maar het blijft natuurlijk altijd een zoektocht naar een optimaal evenwicht tussen veiligheid enerzijds en pedagogische en organisatorische belangen en het welbevinden van leerlingen en leerkrachten anderzijds.

Het is ook altijd mogelijk dat er lokaal, op grond van een lokale risicoanalyse extra maatregelen worden genomen. Die zijn mogelijk in samenspraak met de preventieadviseur, zowel in bepaalde lokalen als in hele scholen. Een lokale uitbraak in een specifieke gemeente is ook altijd mogelijk. Dat zou dan aanleiding kunnen geven tot bijvoorbeeld het desnoods sluiten van klassen of van de school. Ook daarvoor zijn er procedures. Dat blijft dus een mogelijkheid.

De geldigheidsduur is in beginsel tot 30 juni, omdat we ook wat dat betreft de ratio volgen van de barometerbeslissing in de schoot van het Overlegcomité, maar vanzelfsprekend geldt ook in dezen dat die termijn kan worden ingekort afhankelijk van

de epidemiologische evolutie. Wij hebben wel specifiek gekozen voor de toevoeging van de code groen. Dat is niet de terugkeer naar het oude normaal, maar eigenlijk de start van het nieuwe normaal. Wat bedoel ik daarmee? Er zijn natuurlijk ook zaken die we hebben geleerd uit de coronacrisis en die we ook in dat nieuwe normaal willen meenemen. Ventilatie en verluchting zijn daar enkele elementen van.

Ook wat ventilatie en luchtreiniging betreft, heb ik mij steeds laten adviseren door de experts. We hebben een aparte werkgroep ventilatie, met daarin de experts. Daar werd steeds gesteld dat luchtreiniging een aanvullende maatregel kan zijn op ventilatie, maar niet als alleenstaande maatregel kan worden ingevoerd. In bepaalde vraagstellingen zie ik onmiddellijk weer de verwarring die opduikt, alsof luchtreiniging een alternatief zou zijn voor ventilatie. Dat is niet zo. De jongste vergadering van de werkgroep ventilatie heeft men specifiek aan luchtreiniging ging besteed. Men heeft unaniem beslist om verdere acties en adviezen ook te baseren op het onderzoek van de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO), om dus evidencebased te werken. De bedoeling van dat onderzoek is nagaan wat werkt: welke technieken en toestellen werken, tegen welke kostprijs, met welke onderhoudskosten, met welke duurzaamheid, met welk gebruiksgemak? Wat zijn de pedagogische consequenties? Quid met de geluidsproductie? Dat zijn dus de elementen die men absoluut wil meenemen.

We laten ons daarbij natuurlijk ook leiden door de resultaten van het onderzoek van Bert Blocken en Marc Van Ranst. Ik denk dat die de meesten welbekend zijn van iedereen die in die adviesraad zit, de kabinetten van minister Crevits en het mijne inclus. We hebben met professor Blocken en professor Van Ranst trouwens ook al twee keer constructief overlegd. Het lijkt me evident dat we ter zake een evidencebased beleid zullen voeren. Bij de stand van zaken met betrekking tot die onderzoeken moet ik u geen duiding geven, want als geachte leden van de betrokken adviesraad kent u die natuurlijk zelf. Onder de bevoegdheid van minister Crevits is ook VITO dus bezig met onderzoeken, trouwens niet alleen in een schoolcontext, maar ook in het kader van kinderverblijven en gebouwen van openbare besturen. Wat geldt voor het onderwijs, geldt immers natuurlijk voor alle locaties waar veel mensen samenkomen en een lange tijd samen zijn. Ik kan me inbeelden dat ook overheidsgebouwen van zowel de Vlaamse overheid als lokale overheden evidente locaties zijn waar men desgevallend ook luchtzuivering zou moeten toepassen. Als men dat doet in het onderwijs, geldt vanzelfsprekend hetzelfde voor andere gebouwen waar veel mensen samenkomen.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Minister, dank u wel. Ik denk dat de meesten onder ons ondertussen wel het verschil kennen tussen ventilatie en luchtreiniging. Ik vind het een beetje neerbuigend om te doen alsof we niet zouden weten dat er wel degelijk een verschil is en dat beiden belangrijk zijn.

Er zijn al een aantal proefprojecten aan de gang. Er zijn ook al reacties te sprokkelen, omdat sommige er al een tijdje staan. Dan blijkt inderdaad dat, als je een luchtreiniger hebt, je de gewone, klassieke ventilatie kunt toepassen. Dat betekent dat men wel op regelmatige tijdstippen, zoals men dat altijd doet en had moeten doen, de ramen openzet of mechanisch ventileert, maar dat men er niet meer constant met de ramen open en met een winterjas aan, en nog met een mondmasker op, moet zitten, zoals dat nu het geval is. De scholen getuigen dat dat het comfort toch wel enorm verhoogt, de luchtkwaliteit enorm verhoogt en ook de energiefactuur gigantisch doet dalen. Dat is dus uiteindelijk echt wel een win-win-situatie, voor het comfort van kinderen en leerkrachten, maar ook misschien financieel, als men dat zou uitrekenen. Dan blijft nog steeds mijn vraag waarom er geen enkele melding is van die luchtreiniging in de coronabarometer.

De scholen die nu deelnemen, kunnen zo'n luchtreiniger of meerdere luchtreinigers zes maanden op proef gebruiken, maar een goede luchtreiniger kost toch wel zo'n 3400 euro, las ik in bepaalde artikelen. Dat kan misschien wat meer of wat minder zijn, maar goed, dat blijft wel een aanzienlijke kostprijs. Minister, is daarvoor dan ook in subsidies voorzien? Hoe gaat u dat aanpakken? Bent u daarover al aan het nadenken? Als de projecten zijn afgerond en VITO zijn resultaten klaar heeft, dan zou ik immers wel zeer graag hebben dat er middelen beschikbaar zijn om dat project verder uit te rollen als blijkt dat dat goed is, en volgens mij ziet dat er goed uit. Ik denk dat er nog weinigen twijfelen aan het nut daarvan. Op die vragen heb ik nog niet echt een antwoord gekregen.

De voorzitter: De heer Laeremans heeft het woord.

Jan Laeremans (Vlaams Belang): Minister, dank u voor uw antwoorden, maar helemaal tevreden zijn we daar niet mee. Ik sluit me zeker aan bij wat de vorige spreker al heeft gezegd. Wij hebben de indruk dat men bij VITO heel terughoudend is over die luchtreiniging, dat men daar vooral niet te veel centen aan wil spenderen, dat men denkt dat het storend gaat zijn. Bij de coronabarometer die federaal is opgelegd, zit men echter toch met dezelfde problematiek. Dat gaat dan bijvoorbeeld over de luchtkwaliteit in de horeca. De streefwaarde is 900 parts per million. Daar staat dan te lezen dat luchtzuivering verplicht is vanaf 1200 parts per million. De limietwaarde is 1500 parts per million. Als die elementen daar worden meegenomen, dan vind ik dat dat toch op zijn minst al mag worden vermeld in onze coronabarometer, opdat scholen de kans zouden krijgen om dat ten minste al te proberen, en vind ik dat er daarvoor zeker middelen moeten worden vrijgemaakt. Vooral ook: wanneer ziet u VITO dan met een rapport komen waarop u zich kunt baseren? Als dat immers gaat duren tot na de paasvakantie, dan zal het natuurlijk niet meer nodig zijn. Ik bedoel: we zouden toch moeten vermijden dat men ons voor zulke voldongen feiten zou stellen en dat er dan eigenlijk niks meer van zou komen.

Ik heb ook gevraagd of er een decretale basis voor deze barometer zou komen, dan wel of dat puur informeel is. Daar zou ik dus graag nog een antwoord op krijgen.

Een laatste zaak is de handhygiëne. Federaal wordt dat helemaal niet mee meegenomen. De vraag is: moeten we dat nog altijd blijven opleggen? Dan denk ik aan onze kleutertjes, die soms tot tien keer per dag die alcoholgel in hun handen moesten wrijven. Dat was toch knettergek. Het is ook bijzonder slecht voor de huid. De vraag is dus ...

De voorzitter: Mijnheer Laeremans, nog snel de vraag, want u hebt uw tijdslimiet bereikt.

Jan Laeremans (Vlaams Belang): Voorzitter, ik zal het hierbij laten.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Minister, dank u wel voor uw antwoord. Collega's, wij hebben zelf toch altijd gepleit voor duidelijkheid en voorspelbaarheid voor de scholen en de leerkrachten. Dat is wat mij betreft die barometer, waarover is overlegd, ook met experts.

Collega Meuleman, er wordt nog eens gezegd om uit te kijken, omdat luchtzuivering niet gelijk is aan ventilatie, misschien niet in deze commissie, maar ik zie wel persberichten van lokale scholen waarin staat dat ze een luchtreiniger hebben en de ramen dus niet meer moeten worden geopend en de mondmaskers af kunnen. Ik heb die vraag gesteld aan professor Blocken, en hij zei dat dit niet juist is, omdat luchtzuivering geen nieuwe lucht aanbrengt. Ik denk dat ook dat het goed is dat we dat hier nog eens herhalen. Het kan zijn dat wij dat weten, maar ik stel vast dat dit niet zo is bij de bredere bevolking en in de klassen.

Ik wacht de resultaten van dat onderzoek graag af. Ik hoor nu twee zaken: het is toch al in orde en onderzoek heeft het aangetoond, maar die proefprojecten lopen nog. VITO volgt die ook op, alsook het rapport van professor Blocken. Ik zit ook in die stuurgroep, ik heb daar nog geen vergadering van meegemaakt en nog geen teksten of resultaten gezien. Ofwel zijn er al resultaten waar sommigen over beschikken maar heeft niet iedereen die, wat toch wel wat jammer zou zijn. Ofwel zijn die resultaten er nog niet. Maar ik stel wel voor dat we de resultaten van die proefprojecten en van de controlegroep afwachten. Het is belangrijk dat we dat goed zien. Ik denk dat dit een belangrijke zaak is, waarbij het niet het ene of het andere is, want dat is een beetje het verhaal dat daarvan worden gemaakt.

Minister, hebt u zicht op wanneer die resultaten van VITO er zullen zijn? U had het daarnet nog over de kinderopvang, ik kijk ook naar de voor- en naschoolse opvang. Die kinderen op school zitten ook in voor- en naschoolse opvang. Zijn die daar ook bij betrokken? En verder is er het openbaar vervoer. Wanneer leerlingen uit het secundair onderwijs een halfuur, drie kwartier of een uur opeengepakt op de bus zitten – waarbij we nog altijd hopen dat de mensen Axe spuiten en de ramen aan de binnenkant zijn beslagen – dan gebeurt het daar en niet op school. Weet u of dat ook is meegenomen?

Wat dat afstandsonderwijs betreft, gaf u aan dat dat moet worden overwogen om dat mee te nemen. Ik wil daarvoor pleiten, maar misschien bent u daarmee bezig, om de uitrol van afstandsonderwijs ook in andere situaties in een kader op te nemen.

De voorzitter: Mevrouw Rutten heeft het woord.

Gwendolyn Rutten (Open Vld): Minister, ik zal proberen te vertalen wat u hebt gezegd, als ik u goed heb begrepen. Als ik u goed hoor, dan zegt u dat wanneer de resultaten van VITO er zijn, de luchtreiniging echt wordt meegenomen in de aanpak voor de scholen. Het is natuurlijk het ene of het andere. U weet dat dit kamerbreed door het parlement is gevraagd. U verwijst naar de proefprojecten die lopen, en dan ga ik ervan uit dat de barometer zal worden aangepast met het aspect luchtreiniging zodra u die resultaten hebt. Laten we dat dan samen een engagement noemen, want anders, minister, begint het te lijken op enige therapeutische hardnekkigheid om te weigeren luchtreiniging op te nemen. Ik denk dat het voor partijen van zowel de oppositie als de meerderheid opvallend is dat dit ontbrak in voor het overige een heel goede barometer, waarbij ik het ook positief vind dat er een groene fase is, waar we hopelijk zo snel mogelijk naartoe kunnen.

Mijn concrete vraag is dan ook of ik het goed heb begrepen dat dit een engagement is en dat u luchtreiniging mee zult opnemen zodra de resultaten er zijn.

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Wanneer we naar het nieuwe normaal willen en wanneer we gezonde lucht in onze klaslokalen echt als een prioriteit naar voren willen schuiven, dan is een draagvlak daarvoor zeer belangrijk.

We hebben het evidencebased verhaal en er lopen een aantal onderzoeken, maar er zijn toch heel wat initiatieven die van onderuit groeien en die net gekoppeld zijn aan dat wetenschappelijk onderzoek. Ik wil ook benadrukken dat wat nu gebeurt, eigenlijk ongezien is. Gezien het geloof dat men hecht aan de projecten die nu lopen, moeten we er alles aan doen om die ook te ondersteunen. Wanneer men werk maakt van die luchtkwaliteit, wanneer er een goede ventilatie is en wanneer kan worden gegarandeerd dat de lucht goed is, waarom moeten leerlingen dan nu nog mondklappers dragen? Waarom blijven we zo streng?

Ik denk dat het goed is dat er heel wat initiatieven worden genomen, maar de vraag is: wat is de timing en welke middelen worden daaraan verbonden?

De voorzitter: De heer Vandenberghe heeft het woord.

Steve Vandenberghe (Vooruit): Goeiemorgen allemaal. Ik vind dit een heel interessant debat. Ik wil gewoon een statement maken of iets in de groep gooien. Laten we misschien wat omdenken. We zijn nu inderdaad bezig met die coronabarometer, maar kunnen we het gebruik daarvan ook niet benutten als een kans om nog veel meer te sensibiliseren? Wat merk ik immers in veel scholen? Dat is geen kritiek op de scholen, want zowel de leerkrachten als de directeurs, de ouders en de kinderen zitten op hun tandvlees, dus ik bedoel het zeer positief en constructief. Ik merk in veel scholen echter dat de evaluatie, de opvolging inzake het voldoende ventileren in de klassen zelfs niet altijd ideaal verloopt. De vraag van collega Daniëls is dus wel interessant: hoelang zal de coronabarometer worden gebruikt, maar vooral ook, hoe zit het met de evaluatie? Ik hoor nog te veel leerkrachten zeggen: 'Zet de deur open, hou je jas aan, de ramen open, en doe als het te koud is de ramen maar weer toe.' Dan heb je een verhoogde energiefactuur, noem maar op. Als je die twee echter zou kunnen koppelen en vooral goed zou kunnen sensibiliseren, waarbij je verder het belang onderstreept en dat ook voor een stuk begeleidt, dan denk ik dat je wel winst kunt boeken. Minister, als je een huis bouwt, moet je ervoor zorgen dat de fundamenten stevig zijn. Ik ben er niet van overtuigd dat die fundamenten in alle scholen al stevig genoeg zijn, dat ze daar al voldoende aandacht aan besteden. Dat is nochtans geen kritiek.

De voorzitter: Mijnheer Vandenberghe, nog snel de vragen, want u zit ook over de tijdslimiet.

Steve Vandenberghe (Vooruit): Ik zal nu mijn concrete vraag stellen. Minister, vindt u de invoering van die barometer geen ideale kans om ook die fundamenten te verstevigen en nog meer te gaan inzetten op sensibilisering, ondersteuning en vooral het meten in scholen, om die zaken op een goede manier aan te pakken?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Dank u. Ik geef enkele elementen van antwoord. Wat de rechtsgrond voor de onderwijsbarometer betreft, de maatregelen in de diverse kleurcodes worden juridisch gedekt door de federale koninklijke besluiten (KB's). Bijvoorbeeld als het gaat over de mondmaskers, is het de federale minister van Binnenlandse Zaken die de pen vasthoudt. Zeker wat de mondmaskers voor de min 12-jarigen betreft, kan ik alleen maar ons pleidooi meer kracht bijzetten – en ik hoor ook wat steun van de collega's – om die tijdelijke maatregel alleszins niet langer op te leggen wanneer we schakelen naar oranje. Ik spreek mij er niet over uit wanneer dat dan moet zijn, maar als dat gebeurt, dan moeten we prioriteit geven aan de kinderen, en in de brede samenleving, dus binnen en buiten de schoolmuren, minstens voor de min 12-jarigen afstappen van de mondmaskerplicht. Wat mij betreft, mag dat natuurlijk ook voor andere leeftijdsgroepen zijn.

Inzake handhygiëne verlangen we ook niets meer dan in een genormaliseerde situatie, namelijk basishandhygiëne. Dat zit ook zo in de barometer vervat. In de loop van de pandemie hebben we, ook de experts, wel geleerd dat extra handhygiëne of onderhoud ondergeschikt is aan andere maatregelen. Ook dat is een illustratie van hoe de wetenschappelijke inzichten zijn geëvolueerd.

Luchtzuivering kunnen we inderdaad perfect integreren in de barometer, maar als we dat nu al doen, dan gaan de scholen natuurlijk de vraag stellen wat ze moeten doen met die luchtzuivering, met welke apparaten, met welke technieken ze dat dan moeten toepassen. Wel, laten we dat wat evidencebased doen, op basis van de wetenschappelijke inzichten over wat werkt. Op grond daarvan kunnen we

correcte informatie verschaffen. De federale overheid heeft een lijst met luchtzuiveringstoestellen. Experts zeggen dat diverse toestellen die op die lijst staan, absoluut niet dienstig zijn, en niet werken. We willen scholen nu toch niet gaan adviseren om apparaten en technieken te gaan toepassen die niet werken en zelfs een vals gevoel van veiligheid geven.

Mevrouw Meuleman, als het over correcte informatie gaat: u hebt blijkbaar niet gewacht op het einde van deze vraagstelling om al te communiceren, om al te tweeten. Ik lees uw tweet: "Vraag in #commonderwijs vandaag: waarom geen melding van luchtreiniging in coronabarofoon onderwijs? En geen middelen?" Nochtans kunnen dan ramen dicht en winterjassen uit, zo stelt u.

Dat is dus misschien zo'n voorbeeld van enige nood aan correcte informatie en correcte sensibilisering, zoals ik daarstraks ook heb gezegd.

Ik hoor ook grote pleidooien voor extra budgetten. Ik ben altijd vragende partij voor extra budgetten voor Onderwijs. Wij hebben er al 1,6 miljard euro bij gekregen, een stijging van ongeveer 13 procent in vergelijking met de start van deze regeerperiode, maar ik koester altijd wel de grote hoop voor ondersteuning ter zake door pleidooien voor meer middelen. Als die pleidooien ook worden vertolkt door de betrokken vertegenwoordigers in de schoot van de Vlaamse Regering, dan prijs ik mezelf opnieuw heel gelukkig. Ik verwacht echter vanzelfsprekend dat die logica volledig wordt doorgetrokken.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord,.

Elisabeth Meuleman (Groen): Minister, dank u wel. Voor mij is het echt wel redelijk onbegrijpelijk hoe tergend traag het gaat. Mevrouw Rutten gebruikte de term 'therapeutische hardnekkigheid'. Ik vind al langer dat het daar een beetje op begint te lijken als het gaat over alles wat luchtreiniging betreft, maar ook over alles wat ventilatie en de CO₂-meters betreft. Wat een processie van Echternach is dat geweest, eerst om die CO₂-meters in de klassen te krijgen, dan om echt heel sterk in te zetten op ventilatie. Nu is het opnieuw zo met die luchtreiniging, terwijl we eigenlijk echt al heel lang weten dat dat virus 'airborne' is en dat we daarop moeten inzetten, en dat het openhouden van de scholen daar erg sterk mee samenhangt. Nu nog voel ik toch heel veel terughoudendheid en bedenkingen, gaat men op de rem staan. Minister, ik hoop dat hier nu echt wel uitsluitsel over komt, en vooral ook ondersteuning vanuit de Vlaamse Regering.

Mevrouw Vandromme, er komen inderdaad allerlei initiatieven. U zegt dat het goed is dat die van onderuit komen. Dat is enerzijds wel goed, maar anderzijds is die ondersteuning van bovenaf broodnodig, want je kunt dat niet aan scholen overlaten en hen met die kosten opzadelen. Het resultaat zal zijn dat er grote lokale verschillen zullen zijn, met scholen waar men wel investeert en andere scholen waar men niet investeert. In dezen is er dus ondersteuning vanuit Vlaanderen nodig, en ik hoop echt dat die er heel spoedig komt.

De voorzitter: De heer Laeremans heeft het woord.

Jan Laeremans (Vlaams Belang): Minister, dank u voor uw bijkomende antwoorden. Ik zie dus dat er geen decretaal initiatief daarrond zal komen in Vlaanderen, dat dat dus federale KB's zijn.

Wat die mondkemperplicht betreft, stel ik vast dat iedereen daar eigenlijk van af wil. Wij zouden zeer graag hebben dat Vlaanderen daar zelf over beslist, dat we dat dan gewoon zo snel mogelijk kunnen weglaten, uiteraard na contact met mensen die er meer van afweten.

U zegt dat er geëvolueerd inzicht is wat die handhygiëne betreft. Inderdaad, maar toch blijven scholen dat maar massaal doen. Het kost ook weer geld. Ik vind dat men ook daarvan gerust mag afstappen. Als men dat nog wil doen, tot daar aan toe, maar dat mag zeker niet meer worden opgelegd.

U zegt dat het te vroeg is voor luchtreiniging in de barometer, maar dit is toch wel dringend aan het worden. Wij moeten een timing daarvoor krijgen. Collega Daniëls heeft wel aangehaald dat wij inderdaad nog geen uitnodiging voor een vergadering hebben gekregen. Misschien moeten we met alle commissieleden samen eens zeggen dat het tijd wordt dat we dat concreet onder ogen krijgen, want ik hoop toch wel dat we na de krokusvakantie al zullen weten waar we staan. Minister, ik zou hopen dat u daar ook verder op wilt aandringen, zowel bij VITO als bij professor Blocken.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Collega's, de coronabarometer gaat over veel meer dan alleen lucht. Daar staan ook andere zaken in. Ik vind het wat jammer dat dat hier wordt genegeerd, want dat waren wel vragen, opmerkingen en bedenkingen van het onderwijsveld, en ik stel vast dat het onderwijsveld wel blij is dat die coronabarometer er is en dat die duidelijkheid creëert. Ik vind het wat jammer dat hier opnieuw maar op één punt wordt gefocust.

Nu begrijp ik ook vanwaar het komt dat scholen zeggen: 'Ramen toe, jassen uit, mondkmaskers af.' Minister, inderdaad, als zelfs eminente leden van deze commissie die boodschap via Twitter verspreiden, zonder de nodige nuance, die zelfs professor Blocken ook aanbrengt, dan wordt het natuurlijk wel wat pijnlijk. We hebben ook met professor Blocken een lang gesprek gehad over zijn studies en dergelijke meer. Dat is een genuanceerd verhaal. Hij zegt ook te zullen bekijken hoelang die filters meegaan, hoe degelijk die filters zijn, hoe degelijk die toestellen zijn, hoelang die toestellen meegaan, hoeveel geluid die toestellen produceren, hoeveel energie die toestellen produceren. Dat wordt allemaal meegenomen, en dat is een goede zaak, en VITO doet dat ook. Mocht dat van mij allemaal rapper? Ja, maar ik stel vast dat het ook bij VITO is wat het is. Ik denk dan dat het toch de logica zelve is dat, als we eenmaal de resultaten hebben van de vergelijkende onderzoeken van zowel professor Blocken als VITO, we die dan naast elkaar zullen leggen en zullen bekijken hoe en waar we dat inschrijven. Als je nu aan scholen zegt 'doe maar, koop die toestellen van die federale lijst', dan kan het zelfs zijn dat ze foute of fout gedimensioneerde toestellen kopen. Dan zijn we opnieuw alles aan het herleiden tot die luchtreiniging. Maar het is natuurlijk veel meer dan dat. Scholen denken ook na over hoe ze afstandsonderwijs inlassen wanneer het nodig is. Dat was ook een bijkomende vraag. Ik kijk uiteraard ook uit naar het verdere onderzoek. Minister Crevits is ook bij deze kwestie betrokken, vanuit Innovatie. Hoe nemen we die luchtzuivering, als die zo goed werkt, uiteraard, ook mee bij openbaar vervoer, waarvan diezelfde leerlingen gebruikmaken om naar school te gaan? Die vraag zal ik dan echter aan minister Peeters stellen. Wordt uiteraard vervolgd. Ik kijk samen met u uit naar die wetenschappelijke onderzoeken met controlegroepen, naar hoe dat werkt.

De voorzitter: Ik kan volgens het reglement niemand meer het woord geven na de slotreplieken.

De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Koen Daniëls aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de opleidingen voor Indiase verpleegkundigen
– 1639 (2021-2022)**

Voorzitter: mevrouw Karolien Grosemans

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Collega's, dit gaat over de opleidingen voor Indiase verpleegkundigen. U weet dat de hbo5-opleiding Verpleegkunde in het secundair onderwijs mij zeer na aan het hart ligt. Ik heb daar in het verleden al heel wat vragen om uitleg en ook actuele vragen over gesteld. Die opleiding is ook opgenomen in ons regeerakkoord als een zeer belangrijke opleiding om te kunnen zorgen voor voldoende verpleegkundigen. Zeker nu, met de coronapandemie, is dat niet anders gebleken. Er zijn nog wel wat issues met Europa, maar daar gaat deze vraag niet over. Ik hoop wel dat men eindelijk landt met dat dossier. Nu we een nieuwe zorgambassadeur hebben, in de persoon van mevrouw De Windt, hoop ik dat ook dat dossier weer verder geraakt.

Collega's, terug naar de specifieke opleiding van die Indiase verpleegkundigen in hbo5 Verpleegkunde. Naar aanleiding van vragen die ikzelf en collega's stelden, hebben we daarover in het verleden hier al gedebatteerd. Minister, in juni 2021 besliste u immers om enkele Vlaamse opleidingen voor Indiase verpleegkundigen te schorsen. Wat was de achtergrond? Omdat we een krapte hebben op de arbeidsmarkt, zoeken we zo veel mogelijk nieuwe verpleegkundigen. Vier scholen secundair onderwijs die hbo5 Verpleegkunde oprichtten, hadden een specifiek programma, met een externe die studenten uit India aanleverde om hier die opleiding te komen volgen.

Uw beslissing om die heel specifieke opleidingen voor die Indiase studenten te schorsen, kwam er nadat er een aantal problemen waren vastgesteld in verband met de kwaliteit van de opleiding. Het ging er heel concreet over dat die studenten het Nederlands te weinig beheersten. Nederlands is cruciaal, om de opleiding te volgen, die uiteraard in de onderwijstaal Nederlands gebeurt, maar ook om te kunnen communiceren met patiënten. Die patiënten zijn immers Nederlandstalig, en in een zorgrelatie is dat cruciaal.

Ook werd, ten tweede, vastgesteld dat er in die opleiding te veel werd gefocust op woonzorgcentra, op bejaardentehuizen, wat een andere soort verpleegkunde is. Een aantal taken die daar gebeuren, zijn anders dan de taken in een ziekenhuiscontext. Je kunt toch niet aan iemand een diploma hbo5 Verpleegkunde geven met daar dan als voetnoot bij dat hij eigenlijk niet opgeleid is om in een ziekenhuis te werken. Dat kun je niet maken. Dat gaat over onderwijskwaliteit.

Een derde punt betrof de duurtijd van de opleiding. De opleiding was te beperkt om alle competenties te verwerven.

Dat zijn toch ernstige indicaties. Daarnaast waren er ook bedenkingen bij de persoon die de intermediair was tussen die studenten en de opleidingen hier. Er werd zelfs op bepaalde momenten geopperd of er geen sprake was van een vorm van mensenhandel. Dat zijn toch allemaal geen lichte zaken. Minister, u hebt dan ook terecht de beslissing genomen om die opleiding te schorsen.

Ondertussen is er wat tijd verstreken. Ik stelde u hierover vragen in de commissie op 10 juni. Dit kwam ook aan bod tijdens de plenaire vergadering, naar aanleiding van een actuele vraag van mij. U stelde toen dat er eerst orde op zaken moest worden gesteld alvorens de opleidingen opnieuw zouden kunnen worden opgestart. Er werden belangrijke voorwaarden naar voren geschoven: het behalen van

taalniveau B1 Nederlands door studenten bij áánvang van de opleiding; het respecteren van de duurtijd van de modules; het hervormen van de stages, zodat de focus, en dus ook de opleiding en de verworven competenties, breder zou zijn dan enkel ouderenzorg. Collega's, dat zijn stevige voorwaarden, maar wat mij betreft terechte voorwaarden. Die hebben aanleiding gegeven tot reflectie bij die opleidingen.

Minister, ik heb dus de volgende vragen. Is de schorsing van de opleidingen nog steeds van toepassing? Zullen de betrokken opleidingen opnieuw kunnen opstarten met dezelfde verkorte opleiding, en welke stappen dienen zij daarvoor te zetten? Welke blijvende maatregelen zult u nemen om ervoor te zorgen dat de kwaliteit van verkorte opleidingen voor buitenlandse studenten gewaarborgd blijft?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Ik heb in juni van afgelopen jaar een onderhoud gehad met de vier betrokken scholen. Ik heb ze ook allemaal op ons kabinet uitgenodigd. We hebben daarbij onmiddellijk concrete en duidelijke afspraken gemaakt over die samenwerking. De betrokken scholen hebben mij nadien ook een herstelplan bezorgd met heel concrete, gerichte acties.

Wat zijn de belangrijkste aandachtspunten in die plannen? Ten eerste is er een opschorting van de instroom van Indiase studenten tot er een begeleidend kader is uitgewerkt, waarbij alle documenten ook in het Nederlands ter beschikking zijn en het programma en de evaluaties zijn hervormd, waardoor het niveau 5 en de kwaliteit van die opleiding dus worden gegarandeerd.

Ten tweede moeten studenten die afstuderen, voldoen aan de vereisten qua taalkennis. Dat is evident. Ze moeten ook beantwoorden aan het niveau van gegradueerde, net zoals eenieder die ter zake een diploma krijgt: gelijke monniken, gelijke kappen.

De scholen moeten de startende studenten screenen vooraleer ze kunnen starten, zowel op het vlak van de taalkennis als qua reeds verworven competenties. De toelatingsklassenraad oordeelt op basis van een toelatingsproef of een student al dan niet wordt toegelaten tot een bepaalde module. De opleiding wordt niet volledig apart aangeboden voor een groep Indiase of andere buitenlandse studenten, maar maximaal samen met Vlaamse studenten. Dat zal hun integratie enkel maar ten goede kunnen komen, net als hun taalkennis. Hetzelfde principe geldt voor de evaluatieorganisatie: ook de examens worden samen afgelegd. De stages worden hervormd, zodat die studenten geen stages meer verrichten als zorgkundige of logistiek assistent en de stages niet enkel gefocust zijn op ouderenzorg.

Tot slot waren de scholen het er met mij over eens dat de wettelijk vastgelegde duurtijd van de modules moet worden gerespecteerd en dat een visum zorgkundige, voor elke student apart, pas kan worden aangevraagd bij het agentschap Zorg en Gezondheid na een assessment van de competenties van de student.

Ik moet wel meegeven dat één school, namelijk Sint-Elisabeth uit Leuven, heeft beslist om dat project stop te zetten. De andere secundaire scholen hebben toch blijken gegeven van een goede aanpak om de aandachtspunten op te vangen. De inspectie zal al die elementen ook meenemen wanneer ze de betrokken scholen dit schooljaar zal doorlichten in het kader van de algemene kwaliteitsbeoordeling.

Ik hoop dus dat we daarmee een structurele oplossing voor de lange termijn hebben kunnen bewerkstelligen. We zeggen niet dat die stroom volledig moeten worden afgesloten. Neen, die mogelijkheid moet er absoluut zijn, maar we moeten dan ook wel garanderen dat de betrokken studenten met een diploma afstuderen dat volledig gelijkwaardig is en dat ook inhoudelijk volledig overeenstemt met de competenties, de vaardigheden en de kennis van het Nederlands die we vereisen van elke andere Vlaamse student en elke andere Vlaamse zorgkundige.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Minister, dank u wel. Dat is wat mij betreft heel duidelijk. Dit is ook in lijn met het regeerakkoord en met hetgeen waar onze fractie voor staat: kwaliteit, wat ook de achtergrond en de instroom is. Het lijkt me niet meer dan normaal dat we vragen dat die examens hetzelfde zijn, en ook dat men mee met de groep studenten opleidingen volgt, lessen volgt, want uiteindelijk zullen ze nadien ook collega's van elkaar zijn. Ook de vereiste dat men voldoende het Nederlands beheerst, is eigenlijk wat mij betreft een no-brainer, om het in het mooi Nederlands te zeggen – als je dat vertaalt, wordt dat dat dan een niet-hersenentartend iets of zoiets? Het lijkt mij logisch dat zij inderdaad voldoende het Nederlands beheersen om met die opleiding te starten. Als je een diploma Verpleegkunde verwerft, en dat is het, moet je ook verpleegkundige handelingen kunnen verrichten, conform de vereisten die er zijn. Wat dat betreft, hebt u dus mijn volledige steun.

Ik ben ook blij dat die scholen, althans drie, want één stopt ermee, daarop zijn ingegaan en ook zelf de kwaliteit bovenaan zetten.

Minister, ik heb nog twee korte bijkomende vragen daaromtrent. Op een bepaald moment was er het vermoeden dat de kans bestond dat er in dezen ook sprake was van een vorm van mensenhandel. Weet u of er nog verdere stappen zijn gezet om dat na te gaan? Heeft het parket ter zake zelf een initiatief genomen of niet?

U zei dat we die stroom inderdaad niet mogen afblokken. Ik kan mij inbeelden dat andere opleidingen, gezien de krapte op de arbeidsmarkt, potentieel ook aan dergelijke verkorte programma's denken. Hoe kunnen we ervoor zorgen dat we sneller aanwezig zijn bij de aanvang van dergelijke programma's, dat we daar misschien zelfs sneller de inspectie naartoe sturen?

De voorzitter: Mevrouw Rutten heeft het woord.

Gwendolyn Rutten (Open Vld): Voorzitter, ik maak van deze gelegenheid gebruik om te melden dat de minister tijdens de vorige vragenronde is vergeten om op mijn vraag te antwoorden. Heel kort, heel bondig ...

De voorzitter: Mevrouw Rutten, met alle respect, maar u kunt niet tijdens deze vraag teruggrijpen naar een vorige vraag.

Gwendolyn Rutten (Open Vld): Voorzitter, dat weet ik niet. Ik heb het reglement er nu eventjes bijgenomen, en daarin staat dat ik een antwoord moet krijgen.

Wat deze vraag betreft, zou ik me graag aansluiten bij de opmerkingen van de heer Daniëls. Het Nederlands is inderdaad belangrijk.

Wat de vorige vraag betreft, zou ik dan graag van het secretariaat een antwoord willen krijgen op de vraag op welk element van het reglement men zich beroept om te zeggen dat de minister niet moet antwoorden op mijn vragen.

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (CD&V): Collega, dank u wel voor de vraag. Wij hebben in het verleden samen met collega Schryvers ook al een aantal keer ons punt gemaakt of vragen gesteld omtrent de Indiase verpleegkundigen in hbo5-opleidingen die hier worden aangeboden. Ik wil het duidelijk stellen: die trede in de ladder van de zorgleer blijft voor ons ook altijd belangrijk, waarbij we er alles aan moeten doen om die kwaliteitsvol en waardevol te maken, en die ook alle steun te geven. Ik volg het pleidooi dat we inzake dit project toch het kind niet met het badwater mogen weggooien, dat we het project alle kansen moeten geven. Ik had contact met één school die dat toch ook zeer uitdrukkelijk vroeg.

Minister, het is toch ook opmerkelijk dat de inspectie eigenlijk sinds 2009 niet meer is langsgeslagen bij die hbo5-opleidingen, zodat men de vinger ook niet aan de pols kon houden. Het is goed dat dat nu wel gebeurt. Hoe zit het dan met de inspectie ten aanzien van de andere hbo5-opleidingen? Hoe gebeurt dat dan?

Men verwijst naar de krapte op de arbeidsmarkt. Ik denk dat we er alles aan moeten doen om dit project verder te doen slagen, de kwaliteit van het onderwijs en de kwaliteit van het verstrekte diploma in gedachten houdend, maar natuurlijk ook de mensenrechten, die niet mogen worden geschonden. Houdt u wat dat betreft ook verder de vinger aan de pols?

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Vorige week stelde collega Vaneeckhout een vraag aan minister Beke over arbeidsmigratie door zorgpersoneel. Daar is dit ook even de revue gepasseerd. Ik denk dat het belangrijk is dat we inderdaad blijven inzetten op hbo5-opleidingen, ook voor studenten uit het buitenland die dat hier willen studeren.

Minister, ik heb daarbij nog een paar korte vragen. U hebt gezegd dat u in bijkomend budget voorziet voor inspecteurs. Is dat al bezig? Met andere woorden, zijn die inspecteurs al aan de slag om die opleidingen door te lichten en dus nog te verbeteren?

Een andere vraag gaat over het verwachtingskader ten aanzien van die studenten. Op welke manier wordt dat juist gezet? Het is immers natuurlijk bijzonder sneu, niet alleen voor de zorgcentra en de opleidingen hier, maar ook voor de student in kwestie, dat die naar hier komt met totaal andere verwachtingen en dan mogelijk moet worden teruggestuurd omdat de verwachtingen niet worden ingelost. U begrijpt ook dat dat iets is wat we moeten kunnen vermijden. Ik koppel dat dan aan de vraag van collega Daniëls over de zweem van mensenhandel die daar soms wat over hangt.

Bent u bereid om met minister Beke te bekijken of er een vorm van beschermingskader kan worden opgericht voor die studenten, zeker ook als ze aan het werk gaan of bij een stage, net gezien de minder goede ervaringen van de voorbije jaren, niet wegens de studenten zelf, maar wegens de mensen die daarrond actief zijn?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Wat het aspect van de mensenrechten en het onderzoek naar mensenhandel betreft: ik heb geen bijkomende data daaromtrent, maar, voor alle duidelijkheid, dat richt zich mijns inziens op een tussenpersoon, een ronselaar, zeg maar, die zijn diensten aanbood aan de scholen, veeleer dan op de scholen zelf. Daar heb ik echter geen verdere melding van gekregen.

Het is wel belangrijk om mee te geven dat we de afspraak hebben gemaakt dat de scholen de startende studenten moeten screenen vooraleer ze kunnen starten, zowel op het vlak van de taalkennis als met betrekking tot de verworven competenties. Die komen immers veelal binnen met al een diploma op zak. Dat staat, ook wat de inhoud van de betrokken opleiding betreft, natuurlijk niet volledig gelijk met wat wij hier gangbaar en mogelijk achten. Dat moet dus worden gescreend. Op basis daarvan is er het toelatingsoordeel door de klassenraad. Zo zorgen we ervoor dat dit zowel bij de start als aan de uitgang, namelijk het diploma en de examens op basis waarvan het diploma wordt verstrekt, voor buitenlandse studenten hetzelfde is als voor de Vlaamse studenten.

Wat de onderwijsinspectie betreft, hebben we er inderdaad voor kunnen zorgen dat de cyclus, en dus de periodiciteit, sterk is toegenomen. Even vanbuiten: ik denk dat het beginsel is dat er om de drie jaar wordt geïnspecteerd. We hebben daarvoor inderdaad ook extra personeel toegekend. Uit het hoofd: er zijn een 10-tal

inspecteurs toegevoegd, op een totaal van 120 à 130 inspecteurs. Dat maakt dus wel wat verschil.

En die zijn inderdaad aangeworven. Wat betreft de onderwijsinspecteurs is er een voldoende sterke groep. Er zijn mijns inziens altijd afdoende kandidaten.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Voorzitter, ik maak me net de bedenking dat de leden van de commissie Onderwijs die hier regelmatig aanwezig zijn, inderdaad weten dat elke vraag wordt behandeld over het topic van de vragen en dat je niet bij een andere vraag daarop tussenkomt.

Wat betreft deze vraag, want daar gaat het over, collega's, minister, is het goed dat de criteria gesteld zijn, duidelijk gemaakt zijn, aan die scholen secundair onderwijs.

Ik sluit me aan bij de heer Danen wat die cyclus en inspectie betreft. Ik kan me inbeelden dat andere graduaatsopleidingen misschien ook geïnteresseerd zijn in buitenlandse studenten in het kader van arbeidsmigratie, en ik doe een oproep om een vinger aan de pols te houden. Ik denk dat het goed is dat, als opleidingen zoiets willen organiseren, ze bij aanvang toch al weten wat ze gaan doen, zodat u achteraf niet moet schorsen. Dat is anders bij die graduaten, want die zitten tussen de twee. Ik kan me inbeelden dat we inzake informatica eens bekijken hoe we dat eventueel op voorhand kunnen ondervangen. Maar het kader dat u nu hebt gemaakt voor hbo5 is duidelijk. A: Nederlands. B: u gaat samen in de klas en maakt dezelfde examens als de andere studenten die het diploma verwerven. En C: de vereiste competenties zijn dezelfde, los van op welke manier iemand instroomt in een opleiding. Dat lijken me drie goede uitgangsprincipes die ook in andere opleidingen gebruikt kunnen worden.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Loes Vandromme aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de werking van de onderwijsinspectie

– 1675 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Karolien Grosemans

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (CD&V): Voorzitter, minister, recent ontvingen bijna alle directies van onze Vlaamse scholen een bericht van de onderwijsinspectie over de mogelijkheid tot het inplannen van individuele of groepsgesprekken. Scholen kunnen een individueel gesprek met de directeur of een ander teamlid van de school aanvragen. Scholen uit het basis- en secundair onderwijs kunnen er ook voor kiezen om in dialoog te gaan met andere directeurs of beleidsondersteuners in zogenaamde dialooggroepen.

De thema's waarover individuele en groepsgesprekken gevoerd kunnen worden, zijn gelimiteerd tot vijf verschillende onderwerpen, namelijk het lerarentekort, taalontwikkeling van het jonge kind, de implementatie van de modernisering, afstandsonderwijs en het welbevinden van leerlingen.

Wie intekent voor een individueel of een groepsgesprek wordt tussen 4 en 15 februari gecontacteerd.

Minister, in welke zin passen deze plannen in de decretale opdracht van de onderwijsinspectie? Wat gebeurt er met de input uit de individuele en groeps gesprekken? Welke opvolging is hiervoor voorzien? Hoe verhouden deze plannen zich tot de VOI.CE-app, het online communicatieplatform van de onderwijsinspectie dat een tijdje geleden werd opgericht?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: De onderwijsinspectie heeft sedert het uitbreken van de pandemie haar activiteiten grondig moeten aanpassen aan de mogelijkheden en noden van het werkveld. Het accent lag daarbij steeds op het ondersteunen van scholen vanuit hun specifieke expertise, maar wel op zo'n manier dat ze niet in het vaarwater komen van de pedagogische begeleiding.

De onderwijsinspectie kreeg vorig schooljaar veel positieve feedback op de ondersteuning die ze aan scholen bood door in gesprek te gaan met het beleidsteam en leraren over een beperkt aantal thema's. In gesprek gaan, is nogal eufemistisch gesteld, er waren contacten van soms anderhalf uur waarbij men echt een goede informatie-uitwisseling had. Veel scholen ervaarden dit als een zinvolle manier om zich voor te bereiden op een mogelijke doorlichting of om beter kennis te maken met het referentiekader voor onderwijskwaliteit (ROK-kader). En ze ervaarden dit vooral als een versterking van het reflecteren over hun eigen kwaliteit en als een versterking van hun beleidsvoerend vermogen.

Aangezien de crisis en noden in de scholen nu opnieuw bijzonder groot zijn, en het ook opnieuw moeilijk is om gewone doorlichtingen te laten plaatsvinden, vroeg ik ook nu aan de inspectie om deze ondersteuning weer op te nemen.

De thema's voor de dialooggroepen liggen inderdaad vast. Voor de individuele gesprekken zijn de thema's indicatief – dat kan alle richtingen uitgaan – en kunnen de inspecteurs flexibel andere thema's bespreken die passen bij de noden van de school.

Decretaal gezien kan dit. De inspectie heeft de decretale opdracht om scholen te controleren, maar ook om dit te doen op een zodanige wijze dat ze de scholen stimuleert om actief aan hun onderwijskwaliteit te werken. Het is heel goed dat de stappen die ter zake in een vorige beleidsperiode zijn ingezet, voortgaan, namelijk de mindshift en de coaching – de onderwijsinspecteurs niet als 'billentickers' maar als coaches in functie van de onderwijskwaliteit die we met zijn allen willen opkrikken.

De onderwijsinspectie voorziet geen opvolging voor de input die ze in deze gesprekken krijgt op schoolniveau. Wel zal ze, afhankelijk van de relevantie, later rapporteren op macroniveau.

Deze plannen staan los van het gebruik van de recent gelanceerde VOI.CE-app. De inspectie wil die app inzetten voor een eerste thematisch onderzoek als de toestand in het onderwijsveld het toelaat. Daarna pas zal ze de app ook inzetten voor school-specifieke bevragingen.

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoord. U startte met aan te geven dat de coronacrisis ervoor zorgde dat de inspectie op zoek moest naar andere opdrachten, naar een andere manier om invulling te geven aan haar opdracht. Dat was uw eerste zin. Ik heb zelf ook een gesprek met de inspectie meegemaakt. Ik vond dat zeer verrijkend, maar dat was natuurlijk een gesprek enkel met het bestuur en de directeurs.

Als ik er Inspectie 2.0 op nalees, ga ik akkoord. U bent voor vooruitgang, maar ik stel me toch vragen in verband met die decretale verankering. U geeft aan dat de

inspectie ook de taak heeft om scholen te inspireren, te stimuleren en te doen nadenken. Daar volg ik u in, maar ik wil toch echt de bewaking van de kwaliteitsdriehoek: school, onderwijsinspectie en pedagogische begeleiding. Elke partner speelt zijn rol. Als een directeur een rondetafelgesprek voert, is dat toch vanuit een soort vertrouwen? Men deelt zaken, men deelt vragen. Ik kreeg de opmerking van een directeur dat een lift in zijn school ook gecontroleerd wordt, maar dat de installateur niet dezelfde is als de controleur. We moeten ons behoeden om die grens te bewaken tussen inspectie en begeleiding. Ik vraag u om de decretale verankering daar te bewaken.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Collega's, ik heb in een ver verleden ook nog onderzoek gedaan naar de effecten van doorlichtingen door de inspectie. Ik stelde toen, maar ook vandaag, vast dat nadat de inspectie is gepasseerd, leerkrachten maar ook ouders, vragen stellen: waarom zegt die dat, waarom schrijft die dat, wat is de achtergrond van zo'n doorlichtingsverslag, waarom is dit of dat daarin opgenomen? Daarom vind ik het wel zinvol dat die gesprekken gebeuren, in de twee richtingen. Dat is verrijkend voor de inspecteurs zelf, om daar input te halen. Dat kan verrijkend zijn voor leerkrachten en directies en inrichtende machten om te weten hoe de inspectie naar iets kijkt.

Uw bekommernis, mevrouw Vandromme, dat de ene inspecteert en controleert, en de andere installateur is, loopt een beetje mank. Ik hoop niet dat de pedagogische begeleiding de installateur is, ik hoop dat dat de leerkracht is: het kernleerproces moet door de leraar gebeuren en niet door externen die zeggen wat de leraar moet doen. Maar ik begrijp wel wat u wilt zeggen.

Ja, ik denk dat we daar, minister, moeten bekijken hoe het zinvol kan zijn in die driehoek. Daarover gaat het. Het gaat er voor mij ook over wat de inspectie als achtergrond meegeeft, op welke manier zij daarnaar kijken, en dat dit wordt meegenomen in andere facetten; en omgekeerd, dat leerkrachten begrijpen waarom bepaalde opmerkingen van de inspectie over bijvoorbeeld eindtermen, worden gemaakt, waarop die gebaseerd zijn. Dat gesprek is menselijker dan alles op papier te zetten, dat stoot absoluut tegen de borst. Dat kan wel degelijk aanvullend zinvol zijn.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Op zich is het een goede zaak dat de inspectie een nieuwe of andere rol zoekt, zeker in tijden dat inspectietaken moeilijker zijn.

Ik vraag me vooral af, mevrouw Vandromme gaf het al aan, wat er daarna mee gebeurt. Ik kan me voorstellen dat zo'n gesprek plaatsvindt met een directeur of een ander teamlid of enkele teamleden, waarbij de school aangeeft dat het afstandsonderwijs bijzonder moeilijk loopt, dat er tal van problemen zijn, geen technische problemen maar gewoon dat men de leerlingen niet meekrijgt. Wat gebeurt daar verder mee? Gaat de inspectie op die manier geen verwachtingen scheppen die ze nadien moeilijk kan nakomen? Ik kan me voorstellen dat de inspectie in de volgende maanden aan de slag gaat om die problemen op te lossen. Wat gebeurt er inzake opvolging van de mogelijke problemen of knelpunten?

De voorzitter: De heer Vandenberghe heeft het woord.

Steve Vandenberghe (Vooruit): Ik vind dit een heel interessante vraag van mevrouw Vandromme. Ik vind haar dubbele vraag eigenlijk de essentie. Ik denk dat dat is waar de directies mee inzitten als het gaat om een ondersteunend gesprek waarin ze hun hart kunnen luchten. Heel veel directies hebben daar nood aan in die moeilijke periodes. Ze willen eens kwijt waar ze allemaal mee zitten. Voor mij is dat heel erg oké.

Maar ik ben ook directeur geweest. Inspectie wordt nog altijd gekoppeld aan 'alles in orde moeten brengen'. Veel directies zullen wel aangeven dat ze niet alle vakken hebben kunnen invullen doordat er geen leerkrachten waren voor dat of dat specifieke vak. Natuurlijk is de onderwijskwaliteit daardoor naar beneden gegaan. Er zullen ook directies met heel veel schrik zitten door de vele momenten dat men door corona in lockdown ging, dat men afstandsonderwijs heeft moeten geven, dat men klassen heeft moeten sluiten, dat men niet op schema zit qua ontwikkelingsdoelen en eindtermen.

Dat is de concrete vraag. Zal de inspectie vooral een geruststellende rol spelen naar de directies? Zal ze hun een hart onder de riem steken? Collega Daniëls heeft gelijk inzake de pedagogische begeleidingsdiensten. Zullen zij de directies ondersteunen om uit die hele moeilijke periode te geraken? Zullen zij het vertrouwen opkrikken om weer naar de toekomst te kijken? Dat is de essentie, de dubbele vraag van collega Vandromme.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Ik snap de vraag over de grens tussen begeleiding en inspectie, maar het zijn toch uitzonderlijke omstandigheden, en dit heeft niets te maken met enige concurrentie ten opzichte van de pedagogische begeleidingsdiensten. De onderwijsinspectie zal in deze uitzonderlijke omstandigheden, waarbij scholen echt soms nood hebben – zoals de heer Vandenberghe stelt – aan een luisterend oor of concrete vragen hebben, wel een helpende hand aanreiken. Dat is de bedoeling in deze erg moeilijke periode.

Trouwens, scholen die vragende partij zijn voor een reguliere doorlichting krijgen die ook als vanouds. De gesprekken zijn ondersteunend en hebben geen impact op beslissingen, adviezen of erkenningen. Dat staat er echt wel los van. De onderwijsinspectie kan niet gewoon op haar krent blijven zitten en toekijken, vooral niet omdat bij de inspecteurs heel wat kennis en praktische expertise aanwezig is. Dat zijn altijd mensen die een heel curriculum hebben doorlopen. Ze kunnen directeurs concrete tips en tricks geven, maar soms ook een luisterend oor bieden.

Ik denk dat het ook goed is voor de perceptie ten aanzien van de inspectie. Het is juist, de Inspectie 2.0 is een nieuw gegeven. Sommigen blijven nog altijd een beetje de inspectie zien als de 'billentickers'. Dit is echt een opportuniteit, net daarom zijn er onderwijsinspecteurs die momenteel zelf aan het lesgeven zijn. Ook dat is een goede zaak, waarbij we met zijn allen, in plaats van elkaar argwanend te bejegenen, dezelfde ambities nastreven. De inspectie gaat ondersteunen waar ze kan. Mochten er door de gesprekken generieke knelpunten worden vastgesteld, dan kunnen die op macroniveau worden meegenomen. De inspectie zit trouwens op regelmatige basis samen met de pedagogische begeleidingsdiensten. Ze kunnen daar zulke items signaleren, vanzelfsprekend geanonimiseerd.

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (CD&V): Minister, u haalt het een paar keer aan: we zitten in zeer uitzonderlijke omstandigheden. De inspectie moet op zoek naar andere opdrachten. Voor mij is vooral belangrijk dat we vasthouden aan de decretale basis en dat dat de richtlijn blijft. Wat in crisistijden wordt geïnstalleerd, mogen we in de toekomst niet voortzetten zonder decretale basis. Inderdaad, er is wel een verschil tussen een opvolgingsgesprek van een doorlichting en het initiatief dat nu genomen wordt. Scholen, directeurs, schoolbesturen, leerkrachten moeten goed weten wat er in een inspectieverslag komt en dat moet in een gesprek worden geduid, alle begrip daarvoor. Wat hier nu voorligt, is toch wel van een andere aard.

Ik wil helemaal niet zeggen dat er een soort concurrentie moet bestaan tussen inspectie en pedagogische begeleidingsdienst, neen, die driehoek die de basis

vormt voor de kwaliteitszorg binnen onderwijs is zo cruciaal dat we er ons voor moeten behoeden dat in crisistijden daaraan geraakt wordt.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Hannelore Goeman aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de terugbetaling van schoolreizen die ten gevolge van corona geannuleerd worden – 1414 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Karolien Grosemans

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (Vooruit): Voorzitter, minister, mijn vraag is een beetje achterhaald, maar op het terrein bestaan nog altijd veel vragen in verband met schoolreizen. Maar onze kinderen hebben het de voorbije twee jaar al lastig genoeg gehad. Het is meer dan belangrijk om in de komende maanden op schoolreis te gaan.

Voor de kerstvakantie was het nog moeilijk en zelfs onmogelijk door coronabesmettingen, heel veel scholen moesten hun schoolreizen annuleren. We hebben vorige week een nooddecreet goedgekeurd waarin een element was opgenomen zodat er nu een wettelijke basis is voor het verbieden van extra-murosactiviteiten tot 28 januari, met terugwerkende kracht. Daardoor geldt een annulatieverzekering voor de alvast gemaakte kosten voor reizen in die periode. Ik wil nog eens checken of dat zeker zo is. Ik ben geen specialist, maar voor zover ik weet kan men een beroep doen op de annulatieverzekering als, zoals is vastgelegd in het federale koninklijk besluit (KB), de grenzen zijn gesloten. Dat was natuurlijk niet het geval in de kerstvakantie, maar er was wel een verbod op overnachtingen. Dat is nu geregeld in het nooddecreet: scholen die hebben geannuleerd, kunnen een beroep doen op de annulatieverzekering. Dat is mijn eerste vraag.

Gelukkig gaat het ondertussen de goede kant op met corona of omikron. Maar veel scholen zijn er niet echt gerust in. Ik heb de voorbije weken nog verhalen gehoord van scholen die alsnog hun schoolreizen geannuleerd hebben in de krokus- en zelfs al in de paasvakantie, omdat ze het zekere voor het onzekere willen nemen.

Daarbij komt nog het element bij van de boosterprik. Ik vind het een goede zaak dat jongeren op vrijwillige basis de boosterprik kunnen vragen. Ze zullen dat niet allemaal doen. Ik wil nog eens checken: jongeren die zijn aangemeld om mee te gaan op skireis in de krokus- of paasvakantie, maar die niet geboosterd zijn, kunnen dan geen beroep doen op een individuele annulatieverzekering. Is dat zo?

Er is voor geen enkele jongere een probleem voor een skireis, in geen enkel EU-land, maar in Italië en Oostenrijk, populair voor skireizen, is er wel nog een Corona Safe Ticket (CST) verplicht in de horeca en op de skiliften. Daar is een booster wel verplicht. Dat is een knelpunt. De federale overheid zoekt naar een oplossing met Oostenrijk. Minister, kunt u duidelijkheid geven over annulatie als leerlingen hebben ingeschreven maar niet mee kunnen omdat ze geen booster hebben?

Los van het individuele aspect, kunnen scholen een beroep doen op de annulatieverzekering als ze een skireis hebben afgezegd voor de krokus- of paasvakantie? Ik neem aan van niet, omdat er nu geen verbod geldt op meerdaagse uitstappen. Dat betekent dat de gemaakte kosten volledig op de ouders terugvallen. Ik besef dat het niet evident is, maar kan dat toch niet bekeken worden? Is daar geen oplossing mogelijk in verband met de annulatieverzekering?

Bovendien krijg ik het signaal dat het Katholiek Onderwijs Vlaanderen (KOV) in het verleden aan scholen al de raad heeft gegeven dat ze het best in hun schoolreglement schrijven dat niet-recupereerbare kosten bij annulatie in elk geval niet kunnen worden verhaald op de school. Ik begrijp dat wel, het gaat over serieuze bedragen voor alle leerlingen samen. Dat betekent in de praktijk dat ouders voor een geannuleerde activiteit moeten betalen. Bent u hiervan op de hoogte? Wat vindt u van dit beleid? Is dat volgens u oké?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: De annuleringskosten hangen natuurlijk af van het contract met de reisorganisator en of er bijvoorbeeld een annulatieverzekering is en welke voorwaarden er gelden. Er zijn lokaal dus verschillen. We mogen scholen ook niet onderschatten. Daar waar de crisis onze scholen in 2020 echt verrast heeft, hebben veel scholen bijgeleerd en dit jaar gezorgd voor een duidelijke annulatieregeling.

Toch is het een kwestie die inderdaad speelt. Ik heb hierover steeds contact gehouden met de onderwijspartners om onze scholen maximaal te ondersteunen. Het was regelmatig een gespreksitem bij onze onderwijsclub. Ik stel vast dat heel wat reisorganisaties heel veel begrip tonen voor onze scholen en in regel constructief een oplossing zoeken, zoals het uitstellen van de reis zonder extra kosten.

Er wordt bij mijn weten slechts in een minderheid van de gevallen bedreigd met kosten. Ik heb de afgelopen maanden ook geen meldingen ontvangen van incidenten of discussies op dat vlak.

De beslissing van het Overlegcomité in december ging over alle meerdaagse jeugdkampen met overnachting, bijvoorbeeld ook sportkampen. Vanuit Onderwijs hebben we de logica gevolgd om de maatregelen die van toepassing waren op de brede samenleving door te trekken naar schoolreizen. In de Franse Gemeenschap heeft men in december onmiddellijk een verbod uitgevaardigd op meerdaagse schoolreizen tot en met de krokusvakantie. In Vlaanderen is dus sneller meer mogelijk geworden.

Dat verbod kreeg trouwens een vertaling in het KB van de Federale Regering. Maar hoewel ik die vraag meermaals expliciet gesteld heb, was die formulering tot mijn spijt niet voldoende breed om ook schoolreizen te dekken. Gelukkig zijn jullie in dit Vlaams Parlement in de plaats getreden van de Federale Regering in dezen en hebben jullie het Coronadecreet goedgekeurd, waardoor het verbod op meerdaagse uitstappen een rechtsgrond krijgt. Daardoor kunnen scholen een beroep doen op hun annulatieverzekering.

Gelukkig spreken we in termen van een voltooid verleden tijd. Het verbod op extramurosactiviteiten met overnachting was van toepassing tot en met 28 januari. Naar analogie met de beslissing van het Overlegcomité rond jeugdkampen met overnachting kunnen meerdaagse uitstappen in binnen- en buitenland opnieuw doorgaan vanaf 29 januari. Ik herhaal dat dit geldt voor het Vlaamse onderwijs, want in de Franse Gemeenschap houdt men vast aan het eerder uitgevaardigde verbod en is bij mijn weten nog steeds een verbod van toepassing tot en met de krokusvakantie.

In heel wat opleidingen zijn meerdaagse uitstappen naar het buitenland een belangrijk onderdeel van de vorming. Het is veelal natuurlijk ook een leuk onderdeel. Maar zeker in het basisonderwijs maakt het echt een deel uit van de traditie en de ceremonie en kijken kinderen er erg naar uit. Ik ben dan ook heel blij dat we dat toch in goede banen hebben kunnen leiden. Ik heb bijvoorbeeld een mail ontvangen van leerlingen uit het zesde jaar toerisme die in het tweede semester enkele weken meedraaien in het buitenland. Dat is allemaal opnieuw mogelijk.

Voor de maatregelen die worden opgelegd door de ontvangende staten, in dit geval een EU-lidstaat, zijn we natuurlijk niet verantwoordelijk. Daar is het afhankelijk

van wat de annulatieverzekering ter zake zegt. Daar kan ik me niet over uitspreken. Ik heb geen zicht op de regelingen aldaar, maar daarvoor zijn wij alleszins niet verantwoordelijk als Vlaamse overheid, evenmin als de federale overheid.

Er wordt natuurlijk een boosterprik aangeboden aan iedereen die dat wenst. Het is wat mij betreft nog wat koffiedik kijken of diegenen die geen boosterprik wensen, toch nog aanspraak kunnen maken op een annulatieverzekering. Dat zal echt afhangen van de bepalingen in het contract dat gesloten werd met de reisorganisator.

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (Vooruit): Dank u wel, minister, voor uw verhelderende antwoord. We willen dat zoveel mogelijk leerlingen op schoolreis kunnen gaan. Dat ze dat meer dan verdiend hebben, daarover zijn we het natuurlijk eens. Ik heb dus begrepen dat in de Vlaamse Gemeenschap het verbod op meerdaagse uitstappen met overnachting opgeheven is en dat scholen vanaf 29 januari wel op schoolreis kunnen gaan. Schoolreizen die daarvoor geannuleerd werden, vallen onder de annulatieverzekering, dankzij het decreet dat we goedgekeurd hebben. Dat is zeker een goede zaak.

Scholen die de voorbije weken zelf beslist hebben om preventief hun schoolreizen in de krokus- en paasvakantie te annuleren, moeten nu dus bekijken wat afgesproken werd met hun reisorganisaties. Ik hoor dat daarin momenteel veel verschillen bestaan. Bij sommige reisorganisaties moet er niets betaald worden. Andere bieden tot een bepaalde datum gratis annulering van bijvoorbeeld hotels aan. Er zijn er ook die, ook op dit moment nog, garanderen dat er een terugbetaling volgt van de gemaakte kosten bij annulatie. Het zijn de reisbureaus zelf die daarvoor hun eigen procedures hebben vastgelegd.

Het zijn dus allemaal andere verhalen. Het is voor de scholen op dit moment niet altijd even duidelijk. Ik heb dus een bijkomende vraag. Ik besef dat het far-stretched is, maar ziet u het eventueel zitten om samen met de reissector te bekijken of meer eenvormigheid gebracht kan worden in annulatieprocedures?

Ik heb nog een laatste opmerking. De booster voor jongeren is inderdaad nog een heel ander verhaal. Ik begrijp dus dat, als jongeren die niet geboosterd zijn, ook al hadden ze daar de kans toe, zelf beslissen om niet mee te gaan, dat doen op eigen verantwoordelijkheid en dat dan bekeken moet worden of de annulatieverzekering die werd afgesloten hen al dan niet recht geeft op de terugbetaling van de gemaakte kosten.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Collega's, ik denk inderdaad dat, dankzij het bijkomende nooddecreet dat we goedgekeurd hebben in dit parlement, de regeling duidelijk is. Mevrouw Goeman, ik moet u wel even corrigeren. U hebt dat decreet namelijk niet goedgekeurd, als ik het me goed herinner. U hebt zich onthouden. U hebt dus de scholen waarover u nu een vraag stelt, niet geholpen. Het had u dus gesierd als u, in plaats van te zeggen 'we hebben dat opgelost' had gezegd 'de meerderheid heeft dit opgelost maar ik wilde dit niet oplossen'. Dat zou de meest correcte formulering geweest zijn, maar dit terzijde. Wij hebben het inderdaad opgelost en zo duidelijkheid gecreëerd voor onze scholen.

Zoals de minister zegt, gaan scholen nu veel bewuster om met annulatieregelingen en -verzekeringen. Ik noem ze alle twee. Bij annulatieregelingen gaat het om duidelijkheid bieden aan ouders en leerlingen over de gevallen waarin ze al dan niet moeten betalen als een leerling niet meegaat. Bij een annulatieverzekering gaat het om het verzekeren van zaken. Die verzekeringen leggen ook regels en normen op. Die polissen moeten dan goed gelezen worden. Je kunt je uiteraard voor alles

verzekeren, maar daar staat ook een prijs tegenover. Dat is natuurlijk een afweging die scholen maken.

De N-VA-fractie vindt het in elk geval zeer goed dat die meerdaagse uitstappen weer mogelijk zijn, gewoon al omdat het in de brede maatschappij ook weer mogelijk is. Dan moeten we voor onze kinderen en jongeren toch niet strenger zijn? We hebben het heel dikwijls over mentaal welbevinden en over het feit dat er in een school meer moet gebeuren dan enkel les volgen. Die meerdaagse uitstappen maken daar deel van uit, hetzij als stages in de opleiding toerisme, hetzij als echte reizen, bijvoorbeeld in het laatste jaar.

Ik hoop, collega's en minister, dat het Overlegcomité – en dan bij uitbreiding wij – niet meer moet zeggen dat het niet meer kan, maar dat de reizen kunnen blijven doorgaan.

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (CD&V): Aansluitend op de vraag van collega Goeman had ik een opmerking die gelijkaardig was aan die van collega Daniëls, over de regeling via de nooddecreten.

Minister, ook aansluitend bij mijn vorige tussenkomst, pleit ik ervoor om alles echt zo goed mogelijk decretaal te regelen. Dat we het vehikel hebben van de nooddecreten, is een oplossing die volgens mij tegemoetkomt aan de vele vragen op het terrein, zoals de vragen over de verzekeringen.

Het feit dat er geboosterd wordt, vind ik ook heel goed. Dat geeft perspectief aan onze jongeren. De boodschap is gewoon aan dat rotvirus: verdwijnt! Dat is het enige dat we kunnen vragen, denk ik.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Als dat virus nu nog niet verdwijnt, dan weet ik het ook niet meer.

Ik stel vast dat veel reizen verplaatst werden naar onmiddellijk na de krokusvakantie. Wat de eenvormigheid van annulatieverzekeringen betreft: daar kunnen we natuurlijk niet op ingrijpen. Volgens mij wordt er veelal gebruik gemaakt van een standaardannulatieverzekering. Ik denk dat jullie die wel kennen voor jullie individuele reizen. Meestal worden daarin standaardvoorwaarden voorzien. Ik denk dat er in de praktijk eigenlijk al een grote mate van eenvormigheid bestaat.

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (Vooruit): Ik heb daar eigenlijk niet meer heel veel aan toe te voegen, behalve dat goede afspraken goede vrienden maken. Ik denk dus dat het echt heel belangrijk is dat er goede afspraken gemaakt worden tussen ouders – en leerlingen uiteraard – en de school over wat de annulatieregeling is en welke annulatieverzekering er geldt. Ik denk bijvoorbeeld aan individuele mogelijkheden tot annulatie in het geval van besmetting of niet geboosterd zijn. Dat corona helaas nog altijd rondwaart, heeft er inderdaad voor gezorgd dat scholen en ouders daar veel bewuster mee omgaan. Voor ons is het belangrijk dat dit vanaf het begin duidelijk is, natuurlijk met als uitgangspunt dat idealiter zo weinig mogelijk kosten worden doorgeschoven naar de ouders.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Hannelore Goeman aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de inkanteling van het deeltijds beroepssecundair onderwijs in het stelsel duaal leren – 1420 (2021-2022)

VRAAG OM UITLEG van Johan Danen aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het wegwerken van de drempels tot duaal leren – 1678 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Karolien Grosemans

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (Vooruit): Minister, we hebben het in deze commissie al verschillende keren gehad over de inkanteling van het deeltijds beroepssecundair onderwijs (dbso) in het stelsel duaal leren. In het verleden bestond er namelijk heel veel ongerustheid over die hele inkantelingsoperatie.

Het moet gezegd worden: er zijn ondertussen inderdaad een aantal bijsturingen gebeurd in het voorontwerp van decreet, onder andere het feit dat er ook kwalificaties kunnen worden toegekend aan leerlingen die in de aanlooffase zitten, iets wat zowel de sector als de Vooruit-fractie in dit parlement al verschillende keren heeft gevraagd. Dat geldt voorlopig, als ik het goed begrepen heb, wel alleen voor de tweede graad, terwijl het ons toch ook belangrijk lijkt om dat te voorzien voor leerlingen in de derde graad, zodat leerlingen in ieder geval niet zonder het minste bewijs van competentie het onderwijs verlaten.

Enkele pijnpunten blijven echter overeind. De sector wees daar onlangs nog op in een brief. Ten eerste is het in duaal leren voorlopig niet mogelijk om te werken met stageovereenkomsten alternerende opleiding voor een onbetaalde stage, terwijl die optie volgens de sector heel belangrijk is om op maat te kunnen blijven werken van alle leerlingen. Het zou helpen om kort op de bal te kunnen blijven spelen als er zich een nieuw bedrijf of een nieuwe leerling aanmeldt, maar ook als overbrugging tussen twee overeenkomsten alternerende opleiding, de OAO's, die vandaag voornamelijk gebruikt worden bij duaal leren, of als leerlingen in een duale opleiding verschillende werkplekken willen combineren. Ook die onbetaalde stages zouden moeten kunnen bijdragen aan de realisatie van een duaal traject.

Een ander belangrijk pijnpunt is dat sinds 1 september 2021 de effectieve realisatie van een voltijds engagement van 28 uur per week voor een leerling de norm is. Elke onderwijsinstelling heeft dus de opdracht om voor alle leerlingen te streven naar een maximaal voltijdse invulling, ook de CDO's, de centra voor deeltijds onderwijs. Maar daar zijn in de praktijk natuurlijk extra handen voor nodig, minister. Vandaag kunnen we alleen maar vaststellen dat het de centra niet lukt om leerlingen die kiezen voor duaal leren binnen de veertig dagen aan een werkplek te helpen. De cijfers zijn toch wel ontnuchterend. In december 2021 had 31 procent van de leerlingen in de centra geen voltijds engagement. En ze wijzen er zelf op dat dat cijfer nog dreigt op te lopen omdat er in januari traditioneel nog een groep extra leerlingen bij komt, leerlingen die eerst nood hebben aan begeleiding op school voordat ze kunnen starten in een extern traject.

Dat gebrek aan bijkomende personeelsomkadering zet vandaag ook meer algemeen de kwaliteit van het werk van de centra onder druk: grotere klasgroepen, minder tijd voor begeleiding en, zoals gezegd, moeilijkheden om elke leerling een voltijds engagement te bieden.

Daarnaast is het ook de vraag of centra en ook scholen aanloopstructuuronderdelen zullen willen of kunnen organiseren als daarvoor geen extra middelen worden voorzien. Het gevolg is dus dat het onduidelijk blijft of alle leerlingen uit het voormalige dbso een plaats zullen vinden in dit nieuwe systeem.

Ik heb daarover de volgende vragen, minister.

Mijn eerste heel concrete vragen zijn gebaseerd op die verschillende pijnpunten. Zult u het ook mogelijk maken om te werken met stageovereenkomsten alternerende opleiding in duaal leren? Zullen op basis van die stage-ervaring ook bewijzen van kwalificatie kunnen worden toegekend?

Een belangrijke vraag is ook de volgende. Zullen er extra middelen worden voorzien voor de CDO's, zowel op het vlak van personeel als van infrastructuur, om de kwaliteit van de werking te garanderen en een voltijds engagement te kunnen realiseren voor elke leerling? Zult u zorgen voor de nodige personeelsomkadering voor scholen en CDO's om kwaliteitsvolle aanloopstructuuronderdelen te kunnen organiseren?

Tot slot een vraag waar ik elke keer op terugkom. Hoe verloopt de voorbereiding van de regelgeving om in alle duale trajecten de mogelijkheid te bieden om modulaire opleidingen te voorzien, zoals u aangaf in het antwoord op een vraag die ik u eerder stelde? Zou het gehele stelsel van leren en werken en duaal onderwijs niet gebaat zijn bij een modulaire opbouw? Ik hoor namelijk feedback uit de sector dat het nodig is om op maat te kunnen blijven werken, ook voor die leerlingen die vandaag in het dbso zitten. Er zou moeten kunnen worden gevarieerd in functie van hun traject en gekeken moeten worden naar hun tempo. Dat is cruciaal om van duaal leren echt een succes te maken. Ik denk dat we er allemaal baat bij hebben om ervoor te zorgen dat de groep die vandaag in het deeltijds onderwijs zit, ook zijn plaats vindt in het duaal systeem dat wordt uitgerold, omdat dat er natuurlijk voor zal zorgen dat de inschrijvingscijfers daar stevig de hoogte in kunnen gaan. En dat is nodig.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Zoals bekend, kunnen leerlingen sinds 2019 les volgen via duaal leren. Ze combineren leren op school met leren op het werk. Hoewel het aantal leerlingen in duaal leren de afgelopen jaren licht gestegen is, is het resultaat niet bepaald naar verwachting, zoals we onder andere kunnen lezen in De Stan-daard van 2 februari. Er zijn dit jaar 2338 leerlingen ingeschreven. In 2019 waren dat er 1743. Volgens cijfers van het Agentschap voor Onderwijsdiensten (AGODI) zitten in de 251 trajecten die worden aangeboden gemiddeld 3,6 leerlingen per opleiding. In 39 opleidingen werd dit jaar geen enkele leerling ingeschreven, en het aantal aanbieders van duale opleidingen daalde licht. De voorspelde populariteit van duaal leren blijft dus uit. Daar maken wij ons erg veel zorgen over.

De voornaamste kritiek op het systeem is dat het niet voldoende rekening houdt met de leerlingen op wie het gericht is. Dat geldt in hoge mate voor de leerlingen die vandaag ingeschreven zijn in het deeltijds onderwijs, dat zal inkantelen in duaal leren. Dat zou al snel gebeuren. Ik kom daar nog op terug. Vaak gaat het hierbij om leerlingen met een kwetsbaar profiel, leerlingen die schoolmoe zijn, in een moeilijke thuissituatie zitten of waarbij andere zaken spelen. In duaal leren wordt vooral ingezet op standaardtrajecten, met strenge voorwaarden, zowel voor de leerlingen als voor de werkplekken. Collega Goeman gaf dat al aan. Het duaal systeem stelt als voorwaarde dat een leerling 'arbeidsrijp' of 'arbeidsbereid' is. Leerlingen moeten binnen de twintig dagen na inschrijving een werkplek hebben. Dat is voor velen een drempel die duaal leren ontoegankelijk maakt. Heel wat leerlingen hebben namelijk net tijd nodig om hun plaats te vinden en om, met de nodige ondersteuning, te groeien in hun eigen traject.

Minister, hoe wilt u de drempels richting duaal leren wegwerken? Hoe kan het stelsel aantrekkelijker gemaakt worden voor leerlingen die werken willen combineren met leren op school?

In het buitenland lijken stelsels van duaal leren wel erg succesvol. Een belangrijk verschil is dat Vlaanderen vandaag dezelfde studierichtingen op twee manieren aanbiedt, zowel duaal als voltijds op school. Arbeidsmarktgerichte opleidingen in de ons omringende landen worden enkel duaal aangeboden.

Denkt u eraan om die piste ook bij ons te onderzoeken? Dan moeten de voorwaarden en de context eveneens aangepast worden opdat de doelgroep goed bereikt kan worden, wat vandaag niet het geval is.

Hoe kunnen leerlingen beter voorbereid worden op een duaal traject? Wie moet daarbij betrokken worden?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Op 1 oktober van dit schooljaar waren exact 2334 leerlingen bezig in duaal leren in iets meer dan 100 opleidingen, waarvan meer dan de helft in het gewoon voltijds onderwijs. Dat zijn allemaal jongeren die actief en positief kiezen voor die vorm van onderwijs. En voor elke leerling is er ook een bedrijf dat substantieel investeert in die opleiding.

Duaal leren kent onmiskenbaar een tragere start dan gehoopt. Maar er zijn sinds duaal leren begon wel meer leerlingen dan ooit effectief aan het leren in een bedrijf en op school in het secundair onderwijs. We zien ook geen stagnatie: het aantal leerlingen stijgt jaarlijks en 80 scholen vroegen een programmatie aan voor 313 opleidingen voor volgend schooljaar. Voor alle duidelijkheid: dat komt nog boven op het bestaande aanbod. Er is dus een gestage toename, maar meer mag altijd.

Als u mij vraagt op welke vlakken we moeten werken om duaal leren aantrekkelijker te maken, denk ik vooral aan drie punten, waarvan er al een paar aangehaald werden. Een studiekeuze is een zeer belangrijke en ingrijpende keuze. We stellen vast dat nog altijd meespeelt dat onbekend onbemind is. We moeten ouders en leerlingen dus goed informeren over wat duaal leren inhoudt en aangeven dat dat een volwaardige leerweg is, die leidt tot een getuigschrift of diploma en tot veel meer kansen op de arbeidsmarkt. Ik denk dat we ook nog sterker moeten inzetten op het verspreiden van goede praktijkvoorbeelden, van succesverhalen van jongeren die ervaring hebben met duaal leren. Onlangs werd een studie uitgevoerd door de KU Leuven, waarin op basis van gedragseconomische inzichten onderzocht werd hoe we de keuze voor duaal leren kunnen stimuleren. Op basis daarvan wordt nu materiaal uitgewerkt om het studiekeuzeproces voor leerlingen te ondersteunen.

Een tweede element is dat we ook aan scholen duidelijk moeten maken wat duaal leren inhoudt en welke opportuniteiten dat kan bieden voor hun leerlingen. Het zou dus goed zijn als scholen duaal leren opnemen in hun regulier aanbod. Uit het recente SERV-advies (Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen) op de programmatie-aanvragen blijkt dat er nog veel werkplekken zijn voor jongeren die duaal willen leren, zeker voor knelpuntberoepen.

Een derde element is dat we de bedrijven aan boord moeten houden en trekken. Er is natuurlijk ook het punt dat we moeten zorgen voor voldoende en kwalitatieve werkplekken voor jongeren, waardoor het voor hen aantrekkelijker wordt om in te stappen in het systeem. Maar door die kwaliteitsvereisten ga je natuurlijk sommige bedrijven afschrikken. Het samenspel van onderwijs en bedrijven is onderwerp van overleg in het Vlaams Partnerschap Duaal Leren en in de sectorale partnerschappen. Wat bijvoorbeeld door sommige bedrijven als een drempel wordt ervaren, is dat het Departement Werk en Sociale Economie, onder bevoegdheid van collega

Crevits, die ondernemingen moet erkennen. Een belangrijk criterium is of het bedrijf in staat is om de juiste competenties aan te leren. Als we ondernemingen over de streep willen trekken, is het natuurlijk belangrijk om die procedure zo simpel mogelijk te houden, evenwel zonder in te boeten op de kwaliteit. We moeten ons verzekerd weten van het gegeven dat de specifieke competenties effectief kunnen worden aangeboden door de betrokken bedrijven. Soms is het zo dat de leerlingen in kwestie na enkele maanden naar een ander bedrijf moeten gaan. Dat heeft natuurlijk te maken met het feit dat ze bepaalde competenties moeten verkrijgen en dat sommige competenties niet in een en hetzelfde bedrijf kunnen worden bereikt en dat ze daarom naar een ander bedrijf moeten overstappen.

Er werd verwezen naar buitenlandse voorbeelden, waar arbeidsmarktgerichte studierichtingen enkel nog duaal worden aangeboden, maar ik weet niet wie we daar een dienst mee bewijzen. Je zou dan scholen bijna gaan dwingen om één unieke leerweg aan te bieden, wat ook een sterke ingreep is in het kader van de vrijheid van onderwijs. Het zou impliceren dat elke leerling klaar is voor duaal leren en dat er dan ook nog eens voldoende ondernemingen klaarstaan om die duale kaart te trekken. Het is zowel aan de vraagzijde als aan de aanbodzijde risicovol. We kennen vandaag een sterk voltijds tso- en bso-onderwijs. Laten we dit behouden, maar er ook voor zorgen dat daarnaast ook een sterk duaal aanbod wordt aangeboden.

Voor de vragen van collega Goeman: sta me toe eerst even stil te staan bij de historie van de financiering van de centra voor deeltijds onderwijs. Ze hebben een apart pad gevolgd.

Bij de invoering van het decreet Leren en Werken in 2008 werd geopteerd voor een apart financieringskader voor deze centra. De omkaderingsgewichten, waarmee het gros van het personeel wordt aangesteld, werden per leerling bepaald. Het urenpakket diende om de leerkrachten voor de algemene en beroepsgerichte vakken aan te stellen, maar ook voor de tewerkstellingscoaches, de trajectbegeleiders enzovoort.

Een analyse leert dat de omkadering binnen een centrum veel gelijkenissen vertoont met die in een voltijdse school, vergeleken voor bso. Hoewel de omkadering voor centra voor deeltijds onderwijs en voltijdse scholen dus anders wordt berekend, krijgt men wel een vergelijkbaar totaalpakket.

De centra kunnen daarnaast voor de aanloopfase nog steeds een beroep doen op externe organisatoren die hiervoor ondersteuning krijgen vanuit het Europees Sociaal Fonds (ESF). Leerlingen die nood hebben aan een ondersteuning vanwege een welzijnsproblematiek, kunnen ook nog steeds rekenen op de ondersteuning vanuit de NAFT-organisatoren (naadloos flexibel traject), die vanuit het domein Welzijn opereren. De centra maken ook veel gebruik van die mogelijkheden.

De centra krijgen inderdaad minder werkingsmiddelen dan een school voor voltijds onderwijs. Daarom voorzie ik ook in een ontwerp van decreet dat nog naar het parlement moet komen. Het is principieel in een eerste lezing goedgekeurd. Het is nu voor de tweede keer geagendeerd en hopelijk volgt een goedkeuring. Daarin zit een gelijktrekking vervat van werkingsmiddelen voor de CDO's tot op het niveau van het voltijds secundair onderwijs. Het is een serieuze inspanning die we moeten doen van 50 procent. We steken onze nek ver uit. Met dat ontwerp van decreet trekken we dus de werkingsmiddelen voor de CDO's gelijk met het niveau van het voltijds onderwijs. Het geeft toch wel wat zuurstof.

Wat de stageovereenkomsten betreft: dat is vandaag al perfect mogelijk, zowel voor de aanloopfase als voor duaal leren. Voor opleidingen die een beperkter aandeel werkervaring hebben, wordt gewerkt met een stageovereenkomst. De overeenkomst waarmee wordt gewerkt binnen de duale opleiding, wordt vastgelegd in de ontwikkelcommissies van de opleiding, waarbij alle partners betrokken zijn. Dat

wordt vervolgens vastgelegd in het standaardtraject, zodat een individuele leerling nooit in een onderhandelingspositie komt te staan, want dat is absoluut niet de bedoeling.

Ik wil ook verwijzen naar de webpagina van de opleidingen duaal leren. Daar kunt u vaststellen dat elke duale opleiding op dit moment al een modulaire en lineaire variant kent. Dat komt dus tegemoet aan de vraag.

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (Vooruit): Minister, ik dank u voor uw antwoord.

Ik denk dat we allemaal bezorgd zijn over het feit dat duaal leren op dit moment nog geen gigantisch succes is, terwijl we er het potentieel van inzien. Ik heb het artikel in De Standaard ook gelezen: voorlopig volgt maar 1,5 procent van alle leerlingen in het beroeps- en technisch onderwijs een duaal traject. Bovendien zijn er op dit moment 251 duale opleidingen waarin gemiddeld 3,6 procent leerlingen zijn ingeschreven. Dat lijkt me echt te weinig, ondanks al het geld dat er door de Vlaamse overheid al in duaal leren is gepompt.

Er moeten nog wel een aantal dingen gebeuren. Een van de belangrijke dingen die wij graag willen, is dat leerlingen uit het dbso hun plaats vinden in de nieuwe duale opleidingen omdat het succes van duaal leren zou boosten en omdat het belangrijk is dat die groep leerlingen niet uit de boot vallen en zonder kwalificaties het onderwijs verlaten.

Duaal leren moet voldoende flexibel zijn, moet de mogelijkheid geven om op maat te blijven werken. In die zin vind ik het interessant dat u zegt dat ook nu al met onbetaalde stages kan worden gewerkt in trajecten. Kunnen er ook kwalificaties worden behaald? Dat is misschien nog een bijkomende vraag.

U bent ook niet ingegaan op mijn vraag over het modulair traject. Zal dat nog altijd mogelijk zijn? Ik denk dat het voor de doelgroep van het dbso zeer belangrijk is.

Het nieuws over de werkingsmiddelen is alvast goed nieuws. Ik kan dat enkel toejuichen. Men gaat in de CDO's zeer blij zijn, omdat men niet voltijds onderwijs kan aanbieden met deeltijdse middelen.

De personeelsomkadering moet ik verder nog eens bekijken.

Ik doe nog eens een oproep om ook te blijven investeren in infrastructuur van de CDO's zodat men een goed aanbod kan doen voor beroepsgerichte richtingen.

Dat was het voor de kant van het onderwijs. U hebt al verwezen dat er op het vlak van de ondernemingen nog wel wat werk op de plank ligt. Bedrijven staan vandaag niet altijd te springen om in duale trajecten te stappen, omdat het systeem inderdaad rigide is, omdat het opleidingsplan soms weinig flexibel is, omdat ze de financiële vergoeding soms wat lastig vinden, omdat de procedures zwaar en ingewikkeld zijn. Minister, ik geef u gelijk dat het een evenwicht is tussen het garanderen van de kwaliteit van de opleiding, want het is natuurlijk belangrijk dat de leerlingen op de werkvloer ook leren wat we willen dat ze leren, maar het moet wel voldoende aantrekkelijk blijven voor bedrijven. Minister, wordt er op dit moment aan gewerkt? Wat ligt er op tafel? Bent u in overleg met mevrouw Crevits? Wat zijn de plannen?

U wees er ook op dat het een kwestie voor alle leerlingen zal zijn om de kwaliteit van duaal leren een boost te geven door ouders en leerlingen er veel meer van te overtuigen dat zo'n duaal traject echt wel een goed perspectief biedt op tewerkstelling. Ik lees dat de Vlaamse overheid – ik neem aan u en mevrouw Crevits – een nieuwe campagne van 420.000 euro voorziet om een extra duw in de rug te

geven aan duaal leren. Wat is de bedoeling van die campagne? Hoe wordt die uitgerold? Wat is de timing?

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Het is een heel kluwen en het is een hele klus om van al die opleidingen leren en werken een goed beeld te krijgen. Ik kan me voorstellen dat het voor leerlingen die voor de keuze staan, niet evident is.

Ik heb begrepen dat alle opleidingen leren en werken zullen inkantelen in duaal leren. De bedoeling van mijn vraag of we alleen moeten inzetten op duaal leren was dat u misschien zou zeggen dat het niet helemaal uw keuze was, maar dat u vaststelt dat het in de feiten wel zal gebeuren. Ik maak me daar zorgen over, vooral omdat duaal leren vandaag vooral gericht is op arbeidsrijpe en arbeidsbereide leerlingen. We stellen vast dat vandaag leerlingen die niet aan de criteria voldoen, wel een plaats vinden in bijvoorbeeld dbso en niet in duaal leren. Als alles in duaal leren wordt ingekanteld, dan vrees ik dat er een aantal leerlingen uit de boot zullen vallen. Dat kan toch niet de bedoeling zijn.

Het was net de bedoeling van duaal leren, zoals ik toch heb begrepen, om optimale leerkansen voor iedereen te voorzien, vooral voor jongeren die mogelijk wat schoolmoe zijn en met hun handen willen werken en om ongekwalificeerde uitstroom te vermijden. We moeten echt proberen te vermijden dat er een ongewenst effect is door verder in te zetten op een systeem waarvan we vaststellen dat heel wat jongeren, waarvoor het was bedoeld, uit de boot vallen.

Minister, hoe gaat u ervoor zorgen dat jongeren die willen leren en werken, toch een plek zullen vinden? Ik vind het toch wel een groot probleem: als we vaststellen dat duaal leren vandaag niet het succes heeft dat we hadden gehoopt, dan zal het over één of twee jaar ook niet het geval zijn. Als jongeren dan alleen maar voor zoiets kunnen kiezen, dan gaan ze allicht uit de boot vallen. Hoe gaat u vermijden dat dit gebeurt? Bent u bereid om bijsturingen te doen? Welke zouden dat dan zijn?

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (CD&V): Voorzitter, ik denk dat ik u blij maak, want ik had een vraag over duaal leren. Die vervalt omdat het nu wordt besproken.

Collega's, het is een thema dat we al enkele keren hebben aangeraakt, een thema waar ik zelf zeer nauw ben bij betrokken. Geplaatst tegenover de hele onderwijsbevolking, is deze groep zeer kwetsbare leerlingen een kleine groep, maar we moeten er alles aan doen om die leerlingen ook een vangnet te geven.

Ik ben blij met de stappen die zijn gezet, minister. Ik ben zeer benieuwd naar het ontwerp van decreet. Ik denk dat we alle ruimte zullen krijgen om hierover te discussiëren. Vanuit het veld vraagt men heel veel flexibiliteit om om te gaan met deze kwetsbare doelgroep. Het nieuwe systeem, de inkanteling, mag geen systeem worden van witte raven. Vandaar dat het belangrijk is dat we blijven monitoren. Wordt het ook meegenomen in wat vrijdag op tafel ligt?

Duaal leren zie ik ook als een bijzondere imagoboost ten aanzien van werkplekleren tout court. Er wordt soms gedaan alsof met de invoering van duaal leren, de stages, het werkplekleren bijna onbestaande zijn, terwijl er daar ook al heel veel moois werd geleverd, met heel veel kwalitatieve resultaten.

Minister, ik volg u helemaal als u zegt dat het risicovol is om te pleiten om bepaalde structuuronderdelen alleen maar als duaal aan te bieden. U weet dat ik een pleitbezorger ben van de pedagogische vrijheid, en ik denk dat het echt wel niet goed zou zijn om bepaalde structuuronderdelen alleen maar duaal aan te bieden. We

moeten ervoor zorgen dat scholen en schoolbesturen de kans krijgen om zelf te kiezen of ze dit willen aanbieden.

Ik doe in elk geval een groot pleidooi om te zorgen voor deze meest kwetsbare leerlingen en een groot pleidooi om het werkplekleren een positieve boost te geven.

We kijken uit naar wat vrijdag wordt beslist.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Collega's, mag duaal leren nog wat bekender zijn en worden? Ik denk dat we allemaal samen 'ja' kunnen antwoorden.

Ik had gisteren het genoegen om een presentatie van het centrum voor leerlingenbegeleiding (CLB) te horen over het secundair onderwijs, en duaal leren kwam daar niet in voor. Dan moeten we natuurlijk ook niet verbaasd zijn dat mensen het bestaan van duaal leren niet kennen. Collega's, het is een opdracht voor ons allemaal – ik zal seffens een tweet maken die iedereen kan retweeten en de wereld insturen –, om te zorgen dat mensen, ook ouders, weten dat het bestaat.

Als we kijken naar het concept van duaal leren in het buitenland, dan lopen wij achter. In Vlaanderen hebben we heel lang gedacht dat men alleen kan leren op school. Wat je op school hebt geleerd, oefen je dan in op een stage. Duaal leren draait dat eigenlijk om. We hebben toen heel specifiek gekozen om arbeidsmarktrijpe leerlingen, diegenen die wat schoolmoe waren maar absoluut niet leermoe, aan een kwalificatie te helpen, zoals een aantal collega's hebben gezegd, en om op die manier de motivatie om te leren, te behouden. We staan er met de N-VA nog altijd voor 100 procent achter. Het is echt een belangrijke manier om de ongekwalificeerde uitstroom naar beneden te krijgen.

En dan is er een groep leerlingen in de NAFT-trajecten en CDO's die extra ondersteuning nodig hebben en die meer zijn dan een leerling die naar school komt. Er is trajectbegeleiding, dat is daarnet al gezegd.

Collega's, we moeten heel goed opletten dat we niet al die groepen door elkaar gooien. Wat een leerling duaal leren die arbeidsmarktrijp is nodig heeft, is iets anders dan wat een leerling uit een NAFT-traject nodig heeft. Maar, en dat is belangrijk, ook de leerlingen die een NAFT-traject doen, moeten een kwalificatie halen. Niet van: tot hun 18 jaar, we zien wel en dan de wijde wereld in. We weten allemaal in welke statistieken we ze, helaas, zien opduiken.

Minister, ik wil er ook voor pleiten om te kijken naar de aankoppeling met VDAB. Een aantal leerlingen in de duale trajecten, of we het nu willen of niet, zullen niet arbeidsmarktrijp zijn op 18 jaar. We stellen dat vandaag ook al vast en dat is de realiteit. Bij sommige van de leerlingen zal een diploma halen niet lukken, maar enkel een deelkwalificatie of een arbeidsmarktkwalificatie. We moeten dan nagaan of we hen warm kunnen overdragen aan VDAB of aan andere trajecten in het volwassenenonderwijs of elders omdat we het niet rond krijgen in het onderwijs. Het is een klein groepje, maar het is er. Ieder die we nog aan een kwalificatie kunnen helpen, is belangrijk.

Minister, met die nuance en achtergrond wensen we u veel succes om met de collega's in de Vlaamse Regering tot een wijs besluit te komen.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Het gemakkelijkste zou zijn om alles te laten zoals het vroeger was. Ik denk dat er in de vorige regeerperiode al een moedige beslissing is genomen om resoluut te kiezen voor duaal leren en om het stelsel van leren en

werken te laten uitdoven. We gaan dat geleidelijk doen tussen het schooljaar 2022-2023 en het schooljaar 2025-2026. Het stelsel van leren en werken zal overgaan in diverse leerwegen waaronder duaal leren. Waarom? We moeten erkennen dat het stelsel van leren en werken vandaag te weinig garanties biedt op een gekwalificeerde uitstroom. De cijfers zijn er ook niet beter op geworden. Er zijn steeds meer jongeren die ongekwalificeerd uitstromen in het stelsel dan leerlingen die zich kwalificeren. Als je kijkt naar de cijfers van het schooljaar 2019-2020, dan bedraagt het aantal vroegtijdige schoolverlaters 1600, het aantal gekwalificeerde uitstromers 1150. Het is echt wel een verkeerde ratio.

Leerlingen kunnen zich enkel kwalificeren in leren en werken als ze zowel leren als werken. In de praktijk zijn er veel leerlingen in het stelsel die daar niet klaar voor zijn. Die leerlingen, die vaak ook al instromen met een achterstand, stromen ook uit met diezelfde achterstand. Het zijn net die jongeren die zeer kwetsbaar zijn als ze het onderwijs verlaten. In de schoolverlatersstudie van VDAB staat dat 30 procent van de jongeren die maximaal een tweede graad bso behaalden, na een jaar nog werkloos zijn. Voor jongeren die slechts maximaal een eerste graad behaalden, is dat meer dan 40 procent na één jaar. Maar ook jongeren die zich wel kwalificeerden in leren en werken, zijn kwetsbaar, ook na het traject. Een kwart is na een jaar nog steeds werkloos. Dat is meer als je het vergelijkt met de ongekwalificeerde uitstroom uit tso, aso en kso. Voor die laatsten zijn de werkloosheidscijfers lager.

We willen met duaal leren de jongeren de best mogelijke kansen geven op de arbeidsmarkt. We zetten in op duidelijke onderwijskwalificaties zodat werkgevers weten welke de competenties van de betrokken jongeren zijn. Het is wel heel belangrijk om te bepalen aan de hand van een screening of de leerlingen klaar zijn om in een onderneming te leren. Het is ook van groot belang voor de geloofwaardigheid en de perceptie ten aanzien van het concept duaal leren. We moeten er dus voor zorgen dat het een kwalitatieve opleiding is, maar anderzijds moeten we ook zien dat de leerlingen die we laten instromen, over voldoende competenties en de wil beschikken om in duaal leren in te stappen.

Voor jongeren die nog niet klaar zijn voor duaal leren, willen we een traject dat maximaal gericht is op stappen zetten richting kwalificaties binnen duaal leren of in het voltijds onderwijs. Het voltijds onderwijs blijft natuurlijk een goede keuze als leren op de werkvloer nog niet lukt. Voor leerlingen die het moeilijker hebben, staat de leerlingenbegeleiding klaar. Zij kunnen ondersteuning krijgen, desnoods via de NAFT-trajecten via het beleidsdomein Welzijn. We laten geen leerlingen achter.

Voor leerlingen die bijna klaar zijn om in duaal leren te stappen, is er de aanloopfase. Die heeft de bedoeling om aan te sluiten op het duaal traject. De mogelijkheid om de aanloopfase te verbreden over verschillende opleidingen heen, moet ook leerlingen helpen om een goede studiekeuze te maken. Als je dan vaststelt dat leerlingen die in de aanloopfase zitten, toch de overstap naar duaal leren niet kunnen maken en daardoor ongekwalificeerd dreigen uit te stromen, is er een kwalificerend traject op maat uitgetekend. De leerling krijgt daardoor een soort van attest, een onderwijskwalificatie van niveau 2, met daarin een of meerdere beroeps- of deelkwalificaties. Ze hebben dan ook een attest in de hand waarmee ze op de arbeidsmarkt terechtkunnen, ook al zijn het minder competenties in vergelijking met het traject van duaal leren. We willen dit wel als uitzondering behouden, als een vangnet voor diegenen die nog niet klaar zijn voor duaal leren. Dan hebben ze ten minste een aanknopingspunt om na het onderwijstraject de leerloopbaan verder te kunnen zetten, bijvoorbeeld in een centrum voor volwassenenonderwijs of in een centrum voor basiseducatie of bij VDAB.

Er worden ook heel praktische problemen aangehaald die veelal voortspuiten uit het optimum dat we zoeken: kwalitatieve werkplekken en leerlingen die kwalitatief

genoeg zijn. We houden de vinger aan de pols. Tweewekelijks is er een overleg met alle partners, zowel het beleidsdomein Onderwijs als Werk.

De campagne zouden we begin maart lanceren. Het is ook de periode van het maken van een studiekeuze. We hopen dat ze ook vruchten kan afwerpen.

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (Vooruit): Minister, ik wil nog onderstrepen dat Vooruit heel erg gelooft in het systeem van duaal leren. We denken dat het principe van het leren 'on the job' absoluut zijn waarde heeft, zeker voor een groep leerlingen die misschien wat schoolmoe is, maar inderdaad zeker niet leermoe. We zijn voorstander, op voorwaarde natuurlijk dat duaal leren geen systeem wordt van cherry-picking, waarbij alleen maar arbeidsrijpe en arbeidsbereide leerlingen een plaats vinden. Het zal ook de populariteit van duaal leren niet ten goede komen, want de groep die onmiddellijk kan instappen, is er natuurlijk, maar is niet gigantisch groot.

Daarnaast is er gewoon de realiteit van een groep leerlingen die vandaag in het dbso zitten, die vaak een rugzakje meeslepen, die wat meer tijd nodig hebben om een kwalificatie te behalen, maar die, wat ons betreft, ook absoluut een plaats moeten krijgen binnen het onderwijs. Het onderwijs moet daarvoor maximaal zijn verantwoordelijkheid nemen. Ze mogen niet gemakshalve na hun 18 jaar worden doorgeschoven naar het volwassenenonderwijs of het tweedekansonderwijs.

De piste om die leerlingen dan maar in het voltijds onderwijs te laten aansluiten, lijkt me ook niet erg realistisch. Vaak komen leerlingen die vandaag in het dbso zitten, uit het voltijds onderwijs, waar ze hebben afgehaakt. Er moet echt een traject op maat voor hen worden voorzien en daar is flexibiliteit voor nodig zodat die leerlingen wel maximaal kwalificaties behalen op het moment dat ze de school verlaten en niet ongekwalificeerd uitstromen. Dat is wat ons allemaal interesseert. Het betekent in de praktijk dat er leerlingen zullen zijn die geen diploma behalen, omdat ze niet slagen voor alle theoretische vakken, maar het is belangrijk om te zoeken naar manieren om hen toch kwalificaties mee te geven op basis van betaalde of onbetaalde stages die ze doen of op basis van werkervaring in een stelsel van duaal leren. Dat is nog eens een duidelijke oproep.

Ik heb niet echt een antwoord gekregen op mijn vraag hoe de campagne rond duaal leren er zal uitzien. Ik denk dat we het erover eens zijn dat er nog werk is om duaal leren in het algemeen beter bekend te maken. Het is iets wat we zeker zullen opvolgen.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Een campagne is nuttig en nodig maar als de fundamenteën van een systeem een aantal drempels opwerpen, dan kan een campagne natuurlijk een beetje helpen, maar niet fundamenteel.

Ik deel de mening van mevrouw Goeman of leerlingen die nu een plek vinden in het dbso, een plek zullen vinden in duaal leren. U zegt dat u hier en daar gaat sleutelen, maar het blijft een groot probleem omdat het net heel kwetsbare leerlingen zijn. We moeten ernaar streven dat ze maximaal gekwalificeerd kunnen uitstromen, zoals dat heet, en niet dat ze op een zijspoor komen en vervolgens ontgoocheld ongekwalificeerd uitstromen.

Minister, uw antwoorden waren voor mij nog niet helemaal bevredigend. Het gaat toch over zo'n 10.000 leerlingen die nu hun weg hebben gevonden via het deeltijds beroepsonderwijs, maar in de toekomst een andere weg moeten gaan bewandelen, waar in theorie van alles voor te zeggen valt, maar waar er nog heel wat haken en

ogen zijn die maken dat ze de weg niet vinden. Ik hoop dat het goed zal komen met het ontwerp van decreet dat eraan komt.

Ik zou voorstellen om in de commissie een aantal hoorzittingen te organiseren, omdat het te belangrijk is om gewoon te laten passeren.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Maxim Veys aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de acties in het onderwijs om lgbtqi+-gerelateerd geweld en discriminatie te voorkomen – 1531 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Karolien Grosemans

De voorzitter: De heer Veys heeft het woord.

Maxim Veys (Vooruit): In juni vorig jaar keurde het Vlaams Parlement, op initiatief van zowel meerderheid als oppositie, over fractie- en partijgrenzen heen, een resolutie goed over de aanpak van geweld en discriminatie tegen lgbtqi+-personen. In die resolutie wordt vastgesteld dat in de afgelopen veertig jaar de acceptatie van leden van de regenbooggemeenschap weliswaar is verhoogd, en dat hun rechten werden versterkt, maar dat het mentale welbevinden van lgbtqi+-personen niet mee evolueerde. Er zijn met andere woorden meer aandacht en meer middelen nodig om het welzijn van de regenbooggemeenschap te verhogen.

We hebben toen ook de afspraak gemaakt dat we de evaluatie van die resolutie, en de verdere stappen die we van de regering gevraagd hebben, niet wilden laten afhangen van een volgend incident. De collega's zullen zich nog herinneren dat een van de aanleidingen het spijtige voorval in Beveren was. Ik denk dat het goed is dat we niet enkel incidenteel aan politiek doen, maar structureel.

Binnen die resolutie is er een belangrijke rol weggelegd voor het onderwijs. Alleen door duidelijke communicatie vanuit de overheid en de scholengemeenschappen, in alle netten en op alle niveaus van het onderwijs, kan er een brede maatschappelijke aanvaarding en attitudewijziging komen.

Concreet staan er drie actiepunten in de resolutie die van toepassing zijn op het onderwijsveld, om in overleg met de verschillende partners verder te werken aan die broodnodige mentaliteits- en attitudeverandering die lgbtqi+-gerelateerd geweld en discriminatie probeert te voorkomen. Ik citeer die drie actiepunten even: "scholen (...) ondersteunen in het voeren van een inclusief antipestbeleid met specifieke aandacht voor lgbtqi+-personen, gericht op zowel leerlingen als onderwijsprofessionals; scholen (...) sensibiliseren over de vele manieren waarop ze, met sterke betrokkenheid van de leerlingen, onveiligheid, onzichtbaarheid en sociale uitsluiting van lgbtqi+-jongeren kunnen tegengaan; aandacht (...) hebben voor seksuele en genderdiversiteit in de eindtermen van het basisonderwijs naar analogie van de eerste, tweede en derde graad van het secundair onderwijs, en de bestaande lesmaterialen maximaal in het onderwijs (...) integreren."

Ik heb hierover twee vragen, minister. Kunt u een stand van zaken geven met betrekking tot de implementatie van de actiepunten die op het vlak van onderwijs werden geformuleerd in de resolutie? Welke initiatieven hebt u al genomen en op welke manier dragen ze volgens u bij tot een bredere aanvaarding van lgbtqi+-personen, in het bijzonder in het onderwijs? Welke bijkomende initiatieven plant u nog om de doelstellingen in de resolutie te realiseren? Kunt u daarbij ook de timing aangeven?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Wat in deze kwestie essentieel is, dat zijn de eindtermen. En die houden voor elke school de verplichting in om de thematiek van gender en seksuele geaardheid te behandelen. Die zijn er vandaag ook sterk op gericht om een positief zelfbeeld, een positief lichaamsbeeld tot stand te brengen, waardoor leerlingen in openheid en zonder stereotypen hun gender en hun seksuele identiteit kunnen ontwikkelen. In de nieuwe eindtermen en die onderwijsdoelen zijn die doelstellingen aangescherpt. En daarin staat ook expliciet de noodzaak om te werken rond respect voor eenieders lichaam, en rond de seksuele en genderidentiteit en relaties van anderen.

Scholen leren leerlingen om eigen grenzen aan te geven en rekening te houden met de grenzen van de ander, en om om te gaan met seksueel grensoverschrijdend gedrag. Maar leerlingen leren daarnaast ook hulpverleningskanalen kennen. Wat dat betreft kan een leerling altijd met elke vraag terecht bij het centrum voor leerlingenbegeleiding (CLB), dat samen met de leerlingen ook tracht om antwoorden te formuleren. Men kan ook samenwerken met externe dienst- en hulpverlening.

Het is natuurlijk ook zo dat de bescherming van de integriteit van leerlingen een belangrijk element is hun psychosociaal welbevinden, dat ook gevat wordt door het beleid inzake leerlingenbegeleiding. De scholen zijn verplicht om ter zake een beleid uit te werken dat ook een antipestbeleid en maatregelen rond grensoverschrijdend gedrag omvat.

Elke school is verantwoordelijk voor de uitwerking en zorgt voor de nodige aanspreekpunten, de nodige communicatie, het nodige reactiebeleid, en dergelijke. En het moet ook duidelijk zijn voor leerlingen waar ze terecht kunnen met vragen in geval van nood aan ondersteuning. Scholen kunnen zich daarbij ook laten adviseren door de preventieadviseur, en er is ook de externe dienst voor preventie en bescherming op het werk bij discriminatie van of geweld tegen personeelsleden.

Scholen kunnen voor ondersteuning rond die thema's steeds aankloppen bij de pedagogische begeleiding, maar natuurlijk ook bij externe organisaties als Sensoa of KLIQ vzw, die ter zake toch ook een stevig aanbod hebben van vorming, visieontwikkeling en leermiddelen, die ook evidencebased tot stand gekomen zijn. Je ziet dat de modules die zij aanbieden, ook worden afgenomen door de scholen.

Bij het gemeenschapsonderwijs, de onderwijskoepels en de CLB-netten zijn er ook aanspreekpunten grensoverschrijdend gedrag aangesteld waar scholen en het CLB terecht kunnen met vragen daaromtrent.

Tot slot blijven we vanuit Onderwijs campagnes voeren die jaarlijks terugkomen. Er is de Week van de Lentekriebels, de Week Tegen Pesten, de Pride-week en andere internationale dagen zoals tegen seksueel geweld. En we brengen dat ook onder de aandacht via onze communicatiekanalen, onder andere via Klasse. Daarbij worden ook extra dienstverlening en materiaal ter beschikking gesteld en onder de aandacht gebracht. Die worden ook standaard aangereikt via onze eigen onderwijswebsite, maar ook via de portaalsite van KlasCement.

De voorzitter: De heer Veys heeft het woord.

Maxim Veys (Vooruit): Bedankt voor uw antwoord. U hebt geantwoord op die drie vragen die in de resolutie stonden en die toch door alle partijen in dit parlement, behalve de twee extremen, ondertekend zijn. Maar ik heb niet meteen bijkomende zaken gehoord. Er is een klankbordgroep geweest, heb ik vernomen van minister Somers. Ik neem aan dat uw kabinet daar ook aan deelneemt.

Voor Vooruit is het belangrijk dat we een Vlaanderen hebben waar iedereen veilig zichzelf kan zijn. Ik denk dat dat niet toevallig ook het thema was van De Warmste Week eind december vorig jaar. En wat we met die resolutie hebben proberen te

doen, is niet enkel een opdracht aan onszelf. Het gaat over de mentaliteit van alle Vlamingen, het is een opdracht aan ons allemaal. Maar wij willen toch ook een Vlaamse Regering en ministers die zich daar actief voor inzetten, en die dat ook uitdragen. In die zin is de resolutie natuurlijk ook een opdracht aan de regering.

Ik hoor niet meteen bijkomende plannen. Die resolutie dateert van april-mei. Plant u nog bijkomende zaken te doen? Minister Somers gaf ook aan dat de ambitie 'de schoolomgeving, een veilige plek voor jongeren' wordt opgenomen door minister Weyts. Ik neem aan dat u zich daarachter schaart, maar ik zou dat toch nog even bevestigd willen zien.

Tot slot heb ik nog een bijkomende vraag. Minister Somers kondigde aan dat hij in september een evaluatierapport wil voorzien rond de stand van zaken van die resolutie. Ik wilde even vragen of dat afgesproken is in de regering. Of is dat nu een voorstel dat enkel van minister Somers komt? Schaart u zich daarachter?

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Ik kom even tussen in de afwezigheid van onze goede collega Kathleen Krekels. Die resolutie, die inderdaad in het Vlaams Parlement is goedgekeurd door de partijen die daarvoor openstonden, daar staan wij als N-VA-fractie uiteraard achter. Collega Veys, u zegt terecht dat de scholen veilige omgevingen moeten zijn. Ik denk dat we vanuit onze fractie, en in het algemeen, voor alle leerlingen moeten zorgen dat hun school een veilige omgeving is. En dat gaat dan over geaardheid, wie je bent, wat je achtergrond is, vanwaar je komt. Een school moet een veilige omgeving zijn voor alle leerlingen.

U vraagt terecht aandacht voor lgbtqi+-jongeren en voor geweld tegen die gemeenschap, daarover gaat die resolutie ook. Gisteren nog waren er al die debatten over meisjes die niet in een of andere geaardheid zitten, maar die, gewoon omdat ze vrouw zijn, in het hoger onderwijs worden benaderd en in lastige situaties terechtkomen. We hebben dat soms ook met kinderen of jongeren wier ouders een bepaald beroep hebben. Ik weet niet of er hier in de vergadering mensen zitten waarvan de kinderen niet altijd in een veilige omgeving zitten omdat vader of moeder politicus is. Dat komt helaas ook soms voor.

En de oproep die we vanuit onze fractie willen doen, is om daar aandacht voor te vragen. En dat is voor mij dan heel algemeen. Het komt erop neer dat leerkrachten en medeleerlingen – collega Veys, daar kunnen we niet direct bij, de minister ook niet, en ook wij niet als parlementsleden, helaas – tussenkomen als er inderdaad dingen gebeuren die niet oké zijn. En het stellen van die vraag in de resolutie geeft opnieuw aan dat we het onder de aandacht brengen. Dus als een leerling wordt aangesproken op zijn geaardheid of achtergrond of wat dan ook, dan zeggen we allemaal samen 'neen'. Dat is eigenlijk ook de oproep van 'kom op tegen pesten'. Dan is ook wat ik hier aanvullend wilde zeggen; naast beleidsinitiatieven wilde ik deze oproep, die u tijdens de Week Tegen Pesten terecht aanhaalde, nog even onder de aandacht brengen.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: In eerste instantie is het inderdaad onze taak om ervoor te zorgen dat onze scholen veilige plekken zijn voor iedereen, ongeacht seksuele identiteit, geaardheid of wat dan ook.

Ten tweede zijn scholen ook plekken om te leren. En ook die opdracht nemen we ter harte, in die zin dat we, zoals de resolutie eigenlijk ook stelde, onze duit in het zakje willen doen om een mentaliteits- en attitudeverandering tot stand te brengen die discriminatie en natuurlijk ook geweld tracht te voorkomen. En dan kijk ik naar de doelstellingen die we heel specifiek voor onderwijs hebben vooropgesteld. Ten

eerste ondersteunen we scholen in het voeren van een inclusief antipestbeleid. Dat doen we, en ik denk dat we dat ook goed doen. Die weerkerende campagne tegen pesten is succesvol. Die vindt ook een heel ruime weerklank buiten de schoolmuren. Dus dat is prima.

Ten tweede willen we scholen sensibiliseren over de vele manieren waarop ze, ook met sterke betrokkenheid van de leerlingen, onveiligheid, onzichtbaarheid en sociale uitsluiting van lgbtqi+-jongeren kunnen tegengaan. Ook daar heb ik u voorbeelden van gegeven. En ten derde hebben we aandacht voor seksuele en genderdiversiteit in de eindtermen van het basisonderwijs, naar analogie met de eerste, tweede en derde graad van het secundair onderwijs, waarbij we de bestaande lesmaterialen maximaal in het onderwijs integreren.

Daar moet ik erkennen dat we nog stappen moeten zetten. Dat heeft natuurlijk te maken met het gegeven dat ook in het kader van de discussie rond de eindtermen tweede graad secundair onderwijs en de juridische procedures, de werkzaamheden daar nu tijdelijk zijn opgeschort. Maar dra volgt daar ook een uitspraak, en dan kunnen we ook werk maken van de eindtermen basisonderwijs, en kunnen we ook dit luikje, deze doelstelling honoreren.

Maar daarnaast blijven we natuurlijk ook op constante basis, en ik denk in goede samenwerking met de betrokken organisaties, extra campagnes voeren. En we zorgen ook voor financiële ondersteuning van die betrokken organisaties.

De voorzitter: De heer Veys heeft het woord.

Maxim Veys (Vooruit): Collega Daniëls, bedankt voor de bijkomende vraag. Nu, ik wil benadrukken dat ik verwees naar de opdracht die minister Somers vooropstelde, namelijk een veilige schoolomgeving voor jongeren. Dat gaat natuurlijk over alle jongeren in het onderwijs. Maar ik neem aan dat u niet pretendeerde dat wij dat maar voor één groep zouden vragen. Maar ik apprecieer het dat ook u pleit voor gelijkheid in het onderwijs. Dat is een heel belangrijke waarde.

U sprak onder andere over de leerkrachten, en dat vind ik wel een interessante. Maar ik zal daar nog bijkomende vragen over stellen. Het gaat over tussenkomen, over ingrijpen, over niet zomaar een omstander zijn die niet tussenkomt. Dat is natuurlijk wel interessant, dat gaat over 'bystander training' in het Engels – ik denk dat 'omstandersopleiding' misschien het beste Nederlandstalige woord is dat we daar vandaag voor kunnen bedenken. Misschien moeten we daar nog eens over nadenken. Maar Gent is bijvoorbeeld het enige lokaal bestuur dat dat ook actief voorziet voor de bevolking. Ik hoop dus dat we dat ook in verschillende gemeenteraden kunnen voorstellen, en dat de N-VA-schepenen daar ook in meestappen, natuurlijk. Daar kijk ik naar uit.

In ieder geval volgen wij dit verder op, minister. Aangezien dit een opdracht voor de voltallige regering was, ga ik er toch van uit dat dat u en uw kabinet zich ook inschakelen in dat evaluatierapport van de resolutie. Ik hoop alvast dat we samen kunnen werken aan een mentaliteitswijziging, een betere acceptatie-omgeving en een veilige schoolomgeving voor iedereen in Vlaanderen. Bedankt.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.